



jamk

Vieremän kanteleleirien konserttiohjelmiston ja tyylien muuttuminen Vuosina 1988–2024

Mari Mulari

Opinnäytetyö, AMK
Toukokuu 2024
Musiikkipedagogin tutkinto-ohjelma

Mulari, Mari

Vieremän kanteleleirien konserttiohjelmiston ja tyylien muuttuminen. vuosina 1988–2024

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Toukokuu 2024, 36 sivua

Musiikin tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisulupa avoimessa verkossa: kyllä

Tiivistelmä

Tutkimuksen tavoitteena oli kartoittaa kanteleohjelmiston ja -tyylien muutoksia vuodesta 1988 tähän päivään Vieremän kanteleleirillä. Tutkimus toteutettiin leirikonserttien ohjelmistoja analysoiden sekä pitkän linjan leiriläisen haastatteluun peilaten. Tätä lähestyttiin muun muassa kantelepedagogiikan, kanteleopettajien koulutuksen, säveltäjien kantelekiinnostuksen sekä tyylien laajentumisen näkökulmista. Tutkimuksessa selvitettiin, miten nämä edellä mainitut seikat vaikuttivat leirikonserttien ohjelmistossa. Tutkimus toteutettiin käyttämällä aineistotriangulaatiota sekä teemahaastattelua.

Vieremän leirikonsertit ovat olleet vuosittain mielenkiintoinen kattaus eri musiikkityylejä. 1980-luvulla kennekkään ei ollut vielä kanteleensoiton opettajan koulutusta, eikä nykysävellyksiä vielä kuultu leirillä. 1990-luvulla kansanmusiikkityylin edustus oli vahva, mutta opettajina oli myös taidemusiikkiin erikoistuneita kantelepedagogeja. Konserteissa kuultiin tuolloin useammin myös nykymusiikkia. 2000-lukua voisi luonnehtia yhteissoiton lisääntymisenä muiden instrumenttien kanssa sekä improvisaation kehittymisenä. Leirin opettajat olivat entistä kouluttautuneempia. Vuosituhannen taitteessa leirin koko oli suurimmillaan ja osallistujia oli noin 40 oppilasta. 2010-luvusta eteenpäin näkyi leirillä populaarimusiikin kasvu.

On selkeästi havaittavissa, että Vieremän kanteleleirien opettajien koulutus- ja suuntautumistausta ovat vaikuttaneet Vieremän kanteleleirien konserttiohjelmissa eri vuosina eri tavoin viidenkymmenen vuosikymmenen ajan. Tutkimus toteutettiin Vieremän kanteleyhdistys ry:n toimesta. Vuosikymmeniä Vieremällä kanteleensoiton opettajana toimineella Maija Liisa Balkilla on ollut suuri rooli Vieremän kanteleen soiton äitinä.

Avainsanat

kantelepedagogiikka, Vieremän kanteleleiri, Maija Liisa Balk, kanteleohjelmistot, kantelesävellykset

Mulari, Mari

Changes in the concert repertoire and styles of the Vieremä kantele camps in the years 1988–2024

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, May 2024, 36 pages

Degree Programme in Music. Bachelor's thesis.

Permission for open access publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

The aim of the study was to map the changes in the kantele repertoire and styles from 1988 to the present day at the Vieremä kantele camp. The research was carried out by analyzing the programs of camp concerts and mirroring the interview of a long-time camper. This was approached from the perspectives of, among other things, kantele pedagogy, kantele teacher training, composers' interest in kantele, and the expansion of styles. In the study, it was found out how these factors mentioned above affected the program of the camp concerts. The research was carried out using data triangulation and thematic interviews.

Vieremä's camp concerts have been an interesting coverage of different musical styles every year. In the 1980s, no one had yet been trained as a kantele teacher, and contemporary compositions were not yet heard at the camp. In the 1990s, the folk music style was strongly represented, but the teachers were also kantele pedagogues specializing in art music. Contemporary music was also heard more often at the concerts at that time. The 2000s could be characterized as an increase in playing together with other instruments and the development of improvisation. The camp's teachers were even more trained. At the turn of the millennium, the size of the camp was at its largest and the participants were about 40 students. From the 2010s onwards, the camp saw the growth of popular music.

It is clearly noticeable that the educational background and orientation of the Vieremä kantele camp teachers have influenced the concert programs of the Vieremä kantele camps in different ways for fifty decades. The study was carried out by Vieremä Kanteleyhdistys ry. Maija-Liisa Balk, who worked as a teacher of kantele playing in Vieremä for decades, has played a big role as the mother of kantele playing in Vieremä.

Keywords/tags (subjects)

kantele pedagogy, Vieremä kantele camp, Maija Liisa Balk, kantele repertoire, kantele compositions

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Kantelemusiikin kehitys 1980-luvulta tähän päivään	6
2.1	Tiedonhankinnan kuvaus	7
2.2	Kanteleensoiton opettajien koulutus.....	8
2.3	Kanteleohjelmistojen muutos viime vuosikymmeninä.....	8
2.3.1	Klassinen musiikki	9
2.3.2	Kansanmusiikki	10
2.3.3	Pop/jazz musiikki – vapaa säestys	12
2.3.4	Taiteen perusopetuksen uusi opetussuunnitelma 2017	13
2.4	Säveltäjien kiinnostus kanteleen käyttöön sävellyksissään	13
3	Leiritoiminta Vieremällä	14
3.1	Vieremän kanteleleirin äiti Maija Liisa Balk	15
3.2	Vieremän kanteleleirit.....	16
4	Opinnäytetyön tavoite sekä tutkimustehtävät	16
5	Toteutus	17
5.1	Menetelmät.....	17
5.1.1	Aineistotriangulaatio	18
5.1.2	Teemahaastattelu	18
5.2	Aineistonkeruu ja analyysi	19
5.3	Ohjelmistojen analysointi.....	19
5.4	Haastattelun analysointi	22
6	Tulokset ja johtopäätökset	25
7	Pohdinta	28
7.1	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	30
7.2	Jatkotutkimuksen aiheet	30
Lähteet	32	
Liitteet	34	
Liite 1.	Haastattelun kysymykset.....	34
Liite 2.	Kanteleleirien analysoidut konserttiohjelmat	34
Liite 3.	Analysointi kaaviot	34
Liite 1.	Haastattelun kysymykset.....	35
Liite 2.	Kanteleleirien analysoidut konserttiohjelmat	36

1 Johdanto

Vieremän kanteleleireillä on kuultu vuosikymmenien ajan kattaus kantelemusiikin uusista tuulista, jotka soivat raikkaina eri genreissä. Kanteleartisti Maija Kauhanen sai Pohjoismaiden musiikkineuvoston musiikkipalkinnon syksyllä 2023. Viime keväänä Seinäjoen kaupunginorkesterin solistin, popkanteletar Ida Elinan, keikka Skyfallista Finlandiaan, ei jättänyt ketään kylmäksi. Eija Kankaanrannan loihtimat sävelet Saariahon oopperassa tai Timo Väänäsen kantele Disneyn elokuvassa monia muita luettelemattakaan, ovat tuoneet suomalaisen kanteleen mahdollisuudet suuren, kansainvälisen yleisön tietoisuuteen. Muutos perinnesoitimesta monipuoliseksi instrumentiksi, joka taipuu kaikkiin musiikkigenreihin, on tapahtunut viimevuosikymmeninä. Kanteletta soittimena ei enää sekoiteta virsikanteleeseen.

Opinnäytetyössä tutkittiin kanteleohjelmistojen muuttumista eri vuosikymmeninä (1980–2020) verraten Vieremän kanteleleirejä yleisesti Suomessa oleviin Suomen musiikkioppilaitosten liiton julkaisemiin kanteleohjelmistoihin (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry 1980, 1991, 1998, 2005, 2017). Vieremän kanteleleiri on toiminut 1980-luvulta tähän päivään. Rajauksena opinnäytetyössä olivat vuosiluvut, kanteleopettajien koulutus sekä soitto-ohjelmisto musiikin perusasteen tasolla. Kanteleopettajien koulutus alkoi 1980-luvun puolivälissä, jolloin kantelepedagogiikka on alkanut kehittymään mm. Sibelius-Akatemialle kantele pääinstrumenttina mahdolliseksi tulleen kansanmusiikki- sekä taideosaston myötä. Ympäri Suomea on järjestetty kanteleleirejä ainakin 50 vuoden ajan: Maineikkaimpana Ilomantsin kanteleleiri, josta vuosikymmeniä kanteleensoiton opettajana Vieremällä toiminut Maija Liisa Balk sai kipinän opettaa kanteletta.

Monet tekijät ovat vaikuttaneet kanteleohjelmistoihin. Suomen musiikkioppilaitosten liiton taiteen perusopetuksen soitto-ohjelmistojen ja tutkintovaatimuksien kanteleelle laadittiin tutkittavana aikana niin kansanmusiikkiin, taidemusiikkiin kuin vapaa säestykseen (pop/jazz). Kaikki kanteleohjelmistot olivat käsittelyssä eri kanteletyypeiltä mukaan lukien perinteiset suomalaiset kanteletyypit. Taidemusiikin ja vapaa säestyksen ohjelmistot olivat pääasiassa koti- ja konserttikanteelle. Kansanmusiikin ohjelmistot sisälsivät lisäksi 5–15-kielisiä, Saarijärven sekä Perhojokilaakson kanteletta,

kromaattista kanteletta ja guslia. Kanteleella soitetun musiikin tyylihin keskityttiin, ei kanteleeseen rakenteellisesti. Toisin sanoen kantele soittimena oli rajattu opinnäytetyöstä pois, vaikka kanteleen rakennustekninen kehittyminen vaikuttaa paljon myös siihen mitä ja miten sillä voi soittaa. Käsiteltävänä aikana myös ammattisäveltäjien kiinnostus kanteletta kohtaan lisääntyi muun muassa uusien sävellystilauksien myötä.

Opinnäytetyön avulla pyritään selvittämään, miten yleinen kantelerintamalla tapahtunut kehitys on nähtävillä Vieremän kanteleleireillä ohjelmistojen, tyylien ja ohjelman osalta vuosikymmenien saatossa. Aiemmin samantyyppistä vertailevaa ja analyysoivaa opinnäytetyötä ei ole tehty kantele-rintamalla. Käytän tutkimusmenetelmänä triangulaatiota. Tutkimusaineisto koostuu monesta erit-tyyppisestä lähteestä, kuten kuten Vieremän kanteleyhdistyksen leikekirjoista, teemahaastatte- lusta, tutkijan subjektiivisesta kokemuksesta Vieremän kanteleleiristä sekä kirjallisesta lähdeaineistosta kantelemusiikin ja koulutuksen kehityksestä.

2 Kantelemusiikin kehitys 1980-luvulta tähän päivään

Kantelemusiikki keskittyi ennen 1980-lukua kansallisromanttiseen tyyliin: kansanlauluihin, virsiin ja pelimannimusiikkiin (Smolander-Hauvonen 1998, 167–198). 1980-luvulla kantelemusiikin tyyli-koimassa alkoi tapahtua valtavia muutoksia. Kanteleen rakennustekniikka kehittyi ja nykysäveltäjät kiinnostuivat kanteleesta taidesävellyksissään. Harppu- ja pianomusiikki rantautui kanteleensoitta- jien käyttöön. (Jalkanen 2010, 380; Saha Nd, 8.) Perinnetutkija Tenhusen (2010) mukaan 1980-lu- vulla taidelinja ja kansanmusiikkityyli pidettiin hyvin erillään toisistaan. Hän kuvaa myös tutkinto- vaatimusten suunnittelemista musiikkiopiston perustasolle sekä kanteleammattilaisten koulutuksen alkamista. (Tenhunen 2010, 299–302.) Toisaalta Saha (Nd) kuvailee muun muassa, kuinka Martti Pokela teoksillaan rikkoo raja-aitoja kansanmusiikin ja taidemusiikiksi mielletyn mu- siikin välillä. Hän pitää myös joidenkin kansanmusiikin edustajiksi miellettyjen muusikoiden impro- visaatioita tyyllillisesti modernina taidemusiikkina ja toisaalta taidesäveltäjien joukosta syntyä sä- vellyksiä, joissa on etsitty samaa ”hiljaista haltioitumista” tai ”pysäytetyn ajan” tunnelmaa nuotinnettuna. (Saha Nd, 8).

2.1 Tiedonhankinnan kuvaus

Tietoperustaa hankittiin muun muassa Jyväskylän ammattikorkeakoulun järjestämässä tiedonhakukoulutuksessa. Aihetta kuvattiin hakusanoilla: kantelepedagogiikka, Vieremän kanteleleiri, Maija Liisa Balk, säveltäminen kanteleelle, kanteleohjelmistot. Asiasanoja: kantele (YSO), musiikin opetus. Muita hakusanoja: Kantelepedagogiikka, kanteleleiri. Tiedonlähteiden ja tiedonhaun arviointiin etsittiin aineistoa erilaisesta tietokannosta kuten: Finna.fi, Janet.finna.fi- kautta. Parhaaksi hakanaksi koettiin: kantelepedagogiikka. Sillä löytyi parhaiten aiheeseen sopivia lähteitä kuten Kantele-lehden artikkeleista ”Ilomantsin kanteleleiri: kappale suomalaisen kanteleensoiton historiaa ja nykypäivää” (Pitkänen 1996, 4–6).

Tuloksia tuli opinnäytetyön tekijän mielestä riittävästi, koska oli jo tiedossa opinnäytetyöohjaan antamat lähdevinkit. On uudempaa ja vanhempaa tietoa. Löytämiä lähteitä pidettiin luotettavina: Ne on julkaistu mm. tieteellisissä musiikin aikakausi lehdissä. Aihetta sivuaviin väitöskirjoihin ja opinnäytetöihin on tutustuttu.

Opinnäytetyön tietoperusta koostuu Maija Liisa Balkin kuvauksesta sekä kirjallisuudesta. Tutustuttiin muun muassa Satu Koskimiehen ”Te näitte mun soittoni riemun - Ulla Katajavuoren elämä” kirjaan, joka valotti kanteletaiteilijan estradielämää ja myös ohjelmistoja ennen 1980-lukua. Nykykanteletaiteilijan elämästä saatiin tuulahduksia Päivi Kujasen kirjasta ”Ida Elina – Popkanteletar”. Sanomalehtiartikkeleita löytyi lukuisia Vieremän kanteleyhdistyksen leikekirjoista. Risto Blomsterin toimittamasta sekä Pekka Jalkasen, Heikki Laitisen ja Anna-Liisa Tenhusen kirjoittamasta Kantelekirjasta sai paljon tietoa kanteleen eri kehitysvaiheista 2010-luvulle asti. Kanteleen historiaa sivutaan vähän ulkomailtakin: Kerran Amerikasta Vieremän kanteleleirillä olleen oppilaan antama, täntinsä Joyce E. Hakalan (1997) kirjoittama kirja ”Memento of Finland A Musical Legacy” oli mielenkiintoista luettavaa Amerikkaan maahanmuuttajien kantelekulttuurista. Viron kanteletyylisiä on mainintaa Valdis Muktupavelin kirjasta ”The Baltic psalter and playing traditions in Latvia”.

Kanteleensoittotyyleistä ovat tehneet tohtorin väitöskirjoja muun muassa Pauliina Syrjälä, Arja Kastinen (pienkanteleet), Hannu Saha, Timo Väänänen. Smolander-Hauvosen väitöskirja koostui Paul Salmisen tyylistä. Eija Kankaanrannan tohtorintutkimuksen kirjallinen osuus kuvaa konserttikanteleen soittotapoja nykymusiikissa. Ritva Koistinen-Armfeldin tohtorintyö paneutuu ergonomiaan

ja kosketukseen kanteleensoitossa. Hedi Viisman on tehnyt tukimusta eestiläisestä kanteleesta sekä Regina Marozienne paneutuu väitöskirjassaan liettualaiseen kanklesiin. Pop/jazz-musiikin puolelta löytyy Päivi Ollikaisen pro gradu kanteleesta.

2.2 Kanteleensoiton opettajien koulutus

Kanteleopettajaksi pystyi ensimmäisen kerran opiskelemaan korkeakoulutasolla, kun Sibelius-Akatemiaan perustettiin kansanmusiikin koulutusohjelma 1983 Heikki Laitinen johtajanaan. Pohjaa kantelepedagogiaan ovat luoneet mm. Tyne Niikko, kanteleleiri-idean äiti sekä Anneli Kuparinen, kanteleensoiton tutkintovaatimusten kehittäjä (Kantele 1984.). Taidemusiikki pääaineena kanteletta pystyi opiskelemaan Sibelius-Akatemiassa vuodesta 1987 ensimmäisenä opettajana Ritva Koistinen. Päijät-Hämeen konservatoriossa kanteleensoiton opettajien koulutus alkoi 1984. 1990-luvun alussa useammassa konservatorioissa Suomessa pystyi jo opiskelemaan kantele pääaineena musiikkipedagogiksi (Tenhunen 2010, 299–301.). Konservatoriot muuttuivat ammattikorkeakouluiksi 1990-luvun lopussa. (Kopra 2023). Sibelius-Akatemiassa pop/jazz osastolla aloitti ensimmäinen kanteleensoittaja pop/jazz-kantele pääaineenaan vuonna 2008 valmistuen 2012 (Ollikainen 2023). Kanteleopettajia on nykyään noin sata (Kantele.net- sivusto).

2.3 Kanteleohjelmistojen muutos viime vuosikymmeninä

Kanteleohjelmistot painottuivat ennen 1980-lukua pelimannisävelmiin, kansanlauluihin ja perinnetmusiikkiin. Jo aiemmin tyyli rajojen rikkojana mainittu Martti Pokela oli kantelemies paikallaan: muusikko ja säveltäjä, joka oli näkemyksellinen kantelekoulutuksen uudistaja ja musiikkipoliitikko. Pokelaa pidetään 1960-luvulta alkaen olleen soittimen merkittävin esille tuoja, joka vei vuonna 1975 kansanmusiikin ja kanteleet Sibelius-Akatemian koulumusiikin sittemmin musiikkikasvatuksen osastolle. Martti Pokelan tuotannossa esiintyi kolme linjaa osittain päällekkäisinä: 1) perinnetmusiikki, 2) sen tyylielmät sekä 3) kokeilevat teokset. (Jalkanen 2010, 361–362.)

Martti Pokela kuulutti, että kuulijan oli myös kuultava, mitä soittaja soittaa, ettei ääni umpioidu kanteleen kanteen. Hän tutki erilaisia äänellisiä vivahteita ja suosi voimakasta soittotapaa, jossa sävel soitettiin kielen alta ylös sormella ”tonkien” ja nostaen. Kahdeksankymmentälukua hän piti

uuden luovuuden aikakautena vanhan perinteen rinnalla. Kanteleelle ja sen mahdollisuuksille oli luotava pohjaa Sibelius-Akatemiassa ja näytettävä kanteleen tarpeellisuus sekä sen eri tyyppien monipuolisuus sekä solistisena että yhtyesoittimena. (Kantele 1984). Markus Lång ja Timo Väänänen (1993) kuvaavat artikkelissaan Martti Pokelan musiikkia ja sävellystyylää, että se ei edusta jostain yksityistä kategoriaa, vaan se luodaan viestimään kuulijan kanssa. Toisaalta hänen tyyliään voi kuvailla uusimpressionistiseksi, jossa tunnelmat ja vaikutelmat tulevat kuvatuksi. Soittoteknisillä kokeiluilla rikastutetaan sointia rohkeasti. Martti Pokelan säveltäjän laatua voi verrata Veijo Tormikseen ja Bela Bartókiin eli hän oli uuden kansanmusiikin säveltäjä. Hän painotti improvisaatiota, kuten jatsin sooloa ja muuntelua sekä korvakuulolta soittoa. Sävellykset eivät pysy samassa muodossa, vaan elävinä. (Lång & Väänänen 1993.)

Toiseksi kanteleensoiton oppi-isäksi voisi kuvailla Ismo Sopasta, joka aloitti kanteleensoiton opetuksen Tampereen musiikkiopistossa (nykyinen Tampereen konservatorio) syksyllä 1971. Hän laati myös ensimmäiset kanteleen perustutkintovaatimukset Suomen musiikkioppilaitosten liitolle (SML) vuonna 1974 ja ensimmäiset tutkinnot tehtiin jo seuraavana vuonna. (Lempiäinen 1992, 23.) Noihin aikoihin Tenhunen (2010) kuvaa tilannetta, jossa monet eivät pitäneet kanteleen siirtymisestä taidesoittimeksi. Musiikkipiirit taas suhtautuivat ennakkoluuloisesti kanteleen mahdollisuuksiin taidesoittimena. (Tenhunen 2010, 272.)

2000-luvun alussa oli erikseen tutkintovaatimukset kanteleessa eri musiikkityyleille: Kansanmusiikissa, klassisessa ja vapaa säestyksessä (pop/jazz-kanteleessa). (SML, 1980, 1991, 1998, 2005). Nykyisen opetussuunnitelma uudistuksen mukaan (voimassa syksystä 2018 alkaen) jokainen musiikkiopisto luo omat tutkintovaatimuksensa. Jokaiselle oppilaalle suunnitellaan yksilöllinen opintopolku ja ohjelmisto. (Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017.)

2.3.1 Klassinen musiikki

Taidemusiikki painotteiset tutkintovaatimukset kanteleeseen laadittiin vuonna 1977 perustetun Kanteleliiton perustaman työryhmän, puheenjohtajanaan Anneli Kuparinen, tuloksena. Suomen musiikkioppilaitosten liitto hyväksyi ne vuonna 1980. Kanteleohjelmistot koostuivat lähinnä Ulla Katajavuoren sekä Paul Salmisen sovituksista. Tutkintovaatimukseen eivät kuuluneet tuolloin vielä piano- ja harppusovitukset, vaikka niitä opetuksessa käytettiinkin. (Lempiäinen 1992, 27.)

Sittemmin tutkintovaatimuksia on uudistettu vuosina 1991 sekä 2005 ja mukaan on tullut myös piano- ja harppusovitukset, uudet kantelesävellykset ja nykymusiikki. Taidemusiikin kanteleohjelmistot pohjautuivat lähinnä julkaistuihin nuottikirjoihin ja nykymusiikkiin. (SML, 1980, 1991, 2005.).

Kanteleensoiton opettajat hankkivat paljon harppumusiikkia ulkomailta. Ennen 1980-lukua ei ollut paljoakaan painettuja, kanteleelle julkaistuja ohjelmistoja, kunnes Hannu Syrjälä ja Martti Pokelan sävellyksistä julkaistiin nuottikirjoja 1980-luvun puolivälissä. Kanteleliiton järjestämän Kantelesävellyskilpailun tuloksena vuonna 1989 syntyi paljon uusia kantelesävellyksiä. Matti Kontion, Pekka Jalkasen, Minna Raskisen ja Matti Murron sävellykset ovat tulleet sitä kautta tutuiksi kanteleensoittajille (Kantele 1989/3).

Kanteleen oppikirjat Vivo sarjassa ilmestyivät 2005 Vivo kantele (Piispanen, Pitkänen & Sopanen 2005) sekä 2016 Vivo pikkukantele. 5-kielisen kanteleen soitto-opas (Piispanen & Sopanen 2016). Myös Kanteleensoiton opettajien julkaisemat Kanteleen kanssa teema nuottikirjat ilmestyivät: Sävellysten ja sovitusten maailmassa (Honkonen, Huovinen, Kinnunen & Savolainen 2002), Renessanssi- ja barokkimusiikin maailmassa (Takkinen 2005) ja myöhemmin Kanteleen kanssa yhtyesoiton maailmassa 1–3 (Honkonen & Takkinen 2014–2016) teokset ilmestyivät. Viimeisimpinä kantelekirjoina voisi mainita Sormiharjoituksia kanteleelle (Alkula & Vartiainen 2022) sekä Luontoääniä (Yli-Vainio 2023).

2.3.2 Kansanmusiikki

Joyce E. Hakala (1997) kertoo kirjassaan ”Memento of Finland A Musical Legacy” miten Amerikkaan muuttaneiden kantelistien tyyli ei paljoa muuttunut aikojen saatossa. Oli tärkeä pitää vierassa maassa omat juurensa. Kolmea päätyyliä: Perhonjokilaakson lyhyeltä sivulta soittoa, Haapa-veden pitkältä sivulta soittoa sekä Saarijärven sulkusoittotyyliä jokainen maahanmuuttaja varjeli kuin sieluaan. (Hakala 1997, 3–4, 108–109.) Virossa Muktupavels (2013) puolestaan analysoi kanteleen edustavan vapautta ja itsenäisyyttä, niin ollen siellä asuvat antoivat enemmän tilaa improvisoinnille (Muktupavels 2013, 29–31). Kansanmusiikkiinkin siis mahtuu hyvin tiukkaa perinteessä kiinnipitämistä, mutta myös täydellisen vapaata omasta päästä soittoa. Tätä tukee myös vuosien 1998 sekä 2005 Suomen Musiikkioppilaitosten Liiton Kansanmusiikkikanteleen

tasosuoritusvaatimukset. Vuoden 2005 sisällöllisissä erityistavoitteissa mainitaan kuitenkin varoitus ennenaikaisen erikoistumisen välttämiseksi.

Kansanmusiikin perustaso 1:n kanteleen opinnoissa harjoiteltava ohjelmisto sisältää kuulonvaraista musisointia tukevia harjoituksia, omia sävellyksiä, helppoja erityyylisiä sävelmiä, tekniikka-, muuntelu- ja improvisaatioharjoituksia, sekä soitupohjalla että ilman, kanteleen viritysharjoituksia, helppoja säestystehtäviä, yhtyemusisointia (myös laulamalla) ja mahdollisuuksien mukaan myös tutustumista muiden instrumenttien käyttöön. Instrumentteina voivat olla sekä pienkanteleet että isot kanteleet. Asteikkojen soitto ei kuulu välttämättömänä ohjelmistoon. (SML 2005.)

Suomen Kansanmusiikkiliitossa kehitettiin 1980-luvun alussa pelimannimerkkien suoritusjärjestelmä: pronssinen pelimannimerkki 20 harjoiteltua kappaletta, hopeinen 40 kappaletta ja kultainen 60 kappaletta. Suoritustilaisuuksissa saa asiantuntevaa palautetta arviointiraadilta. Ohjelmiston tulee koostua pääosin perinteisestä kansanmusiikista sekä omista sävellyksistä. Myös ulkomaista kansanmusiikkia saa olla mukana. Ohjelmistossa tulee olla seuraavia rytmityyppejä: marssi, polska, valssi, sottiisi tai jenkka, masurkka ja polkka sekä vähintään yksi seuraavista: menuetti, poloneesi, katrilli. (Kansanmusiikkiliitto 2023.)

Vasta vuonna 1998 kanteleen kansanmusiikkityyli sai omat Suomen Musiikkioppilaitosten Liiton hyväksymät tutkintovaatimukset, jotka on uudistettu vuonna 2005. Vuonna 1998 laaditut tutkintovaatimukset eroavat 2005 laadituista vain muutamilla tarkennuksilla, periaate on sama. (SML 1998, 2005.) Nykyään kanteleen näyttötutkintoja tai kanteleen taitotaulukkoja voi ”suorittaa” kansanmusiikkipainotteisesti valitsemalla ohjelmiston kansanmusiikkityyliin mukaan. Monet musiikkiopistot ovat siirtyneet taitotaulukkojen käyttöön. (SML 2017.) Kantelepelimanneilta on julkaistu lukuisia nuottikirjoja kuten Toivo Alaspään, Martti Salon, Antti Rantosen ja Eino Tulikarin tyyleistä. Arja Kastisen pienkantelekirjat opastavat karjalaiseen vanhaan perinteeseen. Juuri uutuuksena on ilmestynyt 10–15-kielisen kanteleen opas sekä Saarijärven kanteleen soitto-opas (Kantele.net 2024). Hannu Sahan toimittamat 5-kielisen ja 10-kielisen kanteleen opaskirjat ovat olleet käytössä jo 1980-luvulta alkaen.

2.3.3 Pop/jazz musiikki – vapaa säestys

Suomen Musiikkioppilaitosten Liiton (SML:n) vuoden 2013 pop/jazzkanteleen tasosuorituksen sisältöä on kuvattu muun muassa seuraavasti: Tasosuoritusten tulee rohkaista oppilasta oman musiikillisen identiteetin etsimiseen. Opettaja ja oppilas suunnittelevat tasosuoritukset yhdessä. Yhteismusisointi on oleellinen osa opiskelua ja esimerkiksi kamarimusiikin muodossa se voi muodostaa osan tasosuorituksen ohjelmasta. Yhteismusisointi voi pitää sisällään eri tyylejä, esimerkiksi kansanmusiikkia (Korhonen 2013.). Sekä kanteleen vapaa säestyksen tasosuorituksissa että aiemmin laadituissa kansanmusiikin tasosuoritusvaatimuksissa ei anneta valmista ohjelmistolistaa, vaan kukin (ohjaava opettaja yhdessä oppilaan kanssa) määrittelee sen itse. (Korhonen 2013; SML 1998, 2005.)

Kuva 1. Kanteleen vapaan säestyksen Perustaso 1:n sisältö ja suoritus (Korhonen 2013; SML 1998, 2005.)

Perustaso 1

Sisältö:

- Harjoitellaan säestämään käyttäen ainakin perusfunktioita I, IV ja V, eri tahtilajeissa (ainakin 3/4, 4/4 ja 6/8 tahtilajit)
 - Melodioita ja säestyksiä harjoitellaan tuottamaan myös kuulonvaraisesti
 - Opetellaan säestämään niin, että vasen käsi soittaa perusäänen ja oikea käsi soittaa soinnun.
- Melodia tuotetaan laulamalla tai soittamalla (opettaja / toinen oppilas)
- Soitetaan kappaleita niin, että oikea käsi soittaa melodiaa ja vasen käsi säestää soinnun pohjasävelillä, vasen käsi voi myös soittaa kvinttejä tai sitä suurempia intervaleja säestyksenä
 - Tutustutaan improvisointiin, työkaluina pentatoninen asteikko, pentakordi sekä moodit, lähtökohdaksi voi myös ottaa rytmisiä kuviota
 - Tehdään perussykettä vahvistavia harjoituksia myös muuten kuin soittaen, esimerkiksi kehorytmejä apuna käyttäen

Suoritus:

Säestystehtävä kanteleensoiton perustaso 1 tai 2 yhteydessä.

A)

Nuoteista soitettava säestystehtävä. Oppilas soittaa nuotista kolmella perussoinnulla (I-IV-V7) kappaleen perusytimiä ilmentävän säestyksen, kappaleen melodian soittaa tai laulaa lautakunnan jäsen

B)

Valmistamaton / improvisoitu säestystehtävä. Oppilas säestää lautakunnan jäsenen soittamaa

melodiaa vapaasti ilman nuotteja käyttäen omaa luovuuttaan. Tarkoitus säestyksessä ei ole löytää tiettyjä sointuasteita, vaan sen voi tehdä esimerkiksi koputtamalla säestysrytmiä kanteleen koppaan, soittamalla ostinatokuviota tai soittamalla yhdellä kielellä rytmiä.

Esimerkit: rytmistä säestystä, esim kanteleen rummutus, sointutehojen etsintä, jne
Tässä osiossa testataan oppilaan luovuutta, ei anneta pisteitä, suoritus vain hyväksyty, oppilaan musiikin tekeminen ja heittäytyminen säestystehtäviin

2.3.4 Taiteen perusopetuksen uusi opetussuunnitelma 2017

Opetushallituksen säätämän uuden opetussuunnitelman myötä myös kanteleen genrerajat hämärtyvät tai niitä voidaan tehdä kansanmusiikki-, taidemusiikki- tai pop/jazzpainotteisesti kunkin yksilöllisen kappalevalikoiman ja kapasiteetin mukaan. Taitotaulukot ovat varsin kätevästi käytössä monessa musiikkiopistossa, mutta valmiit ohjelmistot jäivät pois käytöstä. Nykyisen opetussuunnitelmauudistuksen mukaan (voimassa syksystä 2018 alkaen) jokainen musiikkiopisto luo omat tutkintovaatimuksensa: Klassisen musiikin pääaineisilla nykymusiikin osuus on lisääntynyt, mutta myös kansanmusiikin, improvisoinnin ja säveltämisen osuus on kasvanut. Genrerajat ovat ikään kuin kaatuneet ja kaikki tutustuvat monipuoliseen kanteleeseen, myös pienkanteleperspektiivistä. (Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017.)

2.4 Säveltäjien kiinnostus kanteleen käyttöön sävellyksissään

Sävellyskilpailut ja -tilaukset toivat uutta materiaalia kanteleensoittajille. Karjalan Liiton Hartwallin rahaston tuella 1982 Kanteleliiton järjestämässä kantelekilpailuissa saatiin mm. Erkki Salmenhaaran minimalistinen teos *Inventio*, Lauri Nykoppin avantgardistinen väritutkielma *Luft är och ljus*, Harri Saarisen dodekafoninen *Sonata da Camera* kanteleelle, alttoviululle, fagotille, klarinetille ja käyrätorvelle, Matti Kontion populaariaineksinen *Karpalo-tanssi* sekä Mauri Hongiston perinteiseen tyyliin tekemä kamariorkesteriteos *Kellosävelmä*. (Jalkanen 2010, 380.)

Jalkanen (2010) jatkaa kantelesävellysten kuvaamista vuoden 1989 kantelekilpailujen palkintosävellyksillä: Pekka Jalkasen *Orjankukka*, Matti Murron *Balladi ja loitsu*, Minna Raskisen *Tunnelma*, *Masurkka*, *Hipsutusta* sekä Martti Pokelan ja Matti Kontion *Coos*. Kanteleliiton toiminnanjohtaja Ismo Sopenan sai myös festivaalijärjestäjiä mukaan tilaamaan kantelesävellyksiä: muun muassa Joensuun musiikkijuhlilla esitettiin Pehr Henrik Norgrenin Kantelekonseritto vuonna 1985, Viitasaa-
ren Musiikin aika -festivaaleilla esitettiin Leonid Bashmakovin Kuusi etydiä kanteleelle, Pekka Jalkanen Kanteleseptetto sekä Jukka Tiensuun *Aavesonaatti* vuosina 1989–1990. (Jalkanen 2010, 380–381.) 2000-luvulla ammattisäveltäjien kiinnostus kanteleeseen on entisestään kasvanut, ja uusia

sävellyksiä on tullut kymmenittäin. Muun muassa Kaija Saariahon oopperassa *Only the Sound Remains* vuodelta 2017 oli kanteleella iso rooli. (Kankaanranta 2023.)

Myös ulkomaalaiset säveltäjät ovat kiinnostuneet kanteleesta kuultuaan soitinta kansainvälisillä musiikkifestivaaleilla kuten Viitasaaren Musiikin Aika, Tampere Biennale ja Pohjoismaiset Musiikkipäivät. Puheenjohtajana Hannu Saha, säveltäjät Pekka Jalkanen, Tapio Tuomela, Max Savikangas ja Uljas Pulkkis sekä kanteletaiteilijat Ritva Koistinen ja Eva Alkula esittivät 2000-luvun kanteleen mahdollisuuksiltaan huikeaksi. Pekka Jalkasen sanoin:

”Tyylikirjo on laaja ja vastaa nykymusiikin tämän päivän tilannetta Suomessa: uusklassismia, jälkisarjallisuutta, minimalismia, spektrimusiikkia, soitinteatteria, performansseja, elektroakustisia teoksia ja erilaisia fuusioita. Rajankäyntiä ja lajien sekoittumista on runsaasti myös nykymusiikin ja uuden kansanmusiikin sekä populaarimusiikin välillä. Nyt kanteleesta on tullut osa musiikin koko kenttää. Voidaan jopa nähdä, että suomalaiseseen nykymusiikkiin on syntynyt uusi alalaji, uudet kanteleteokset.” (Alkula 2007.)

3 Leiritoiminta Vieremällä

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Vieremän kanteleyhdistys. Vieremälle, Pohjois-Savoon perustettiin kanteleyhdistys 23.3.1987. Se koettiin tarpeelliseksi, koska Maija-Liisa Balkin mukaan soittajia on Vieremällä jo toista sataa, eikä kaikki halukkaat päässeet Vieremän kansalaisopiston ryhmiin soittamaan. Taidoissaan jo pidemmälle ehtineet voisivat uuden yhdistyksen tukemana toimia myös ohjaajina. Pelimanni Väinö Kumpulainen sai veljensä Viljon ensin tekemään kanteleita 1970-luvun loppupuolella (Kantele 1991, 3) ja sitten innostettua vieremäläisen musiikinopettajan, Maija-Liisa Balkin kouluttautumaan kanteleensoiton opettajan tehtäviin. (Iisalmen Sanomat 1987.) Vieremän kanteleleirit ovat toimineet jo viisi vuosikymmentä soittotaitoa edistämässä ja näkemyksiä avaamassa. (Miilu 2023.)

3.1 Vieremän kanteleleirin äiti Maija Liisa Balk

Vieremän Väinämöinen Väinö Kumpulainen vei Maija Liisa Balkin (16.8.1935 - 9.11.2018) Ilo-
sin kanteleleireille 1970-luvulla ja sieltä Balk sai kipinän ottaa Väinön veljen Vilho Kumpulaisen val-
mistamat kanteleet seiniltä opetuskäyttöön vieremäläisille lapsille ja nuorille. Balkille luovutettiin
Kanteleliiton Kultakantele -ansiomerkki vuosikymmeniä jatkuneen kanteleen hyväksi tehdyn luo-
van työn ansiosta 1999. Balk kuvaa, että Vieremällä on totuttu siihen, että juhlia järjestettäessä on
omalla kylällä mistä ottaa. Villeimpinä vuosina Vieremällä oli yli 50 kanteleensoiton opiskelijaa.
Mukana oltiin vuosikymmenien ajan Sininuorisoliiton Raittiuspäivillä, Koulun Suurjuhlilla sekä Haa-
paveden kantelekilpailuissa. (Iisalmen Sanomat 1999.)

Maija_Liisa toimi kanteleopettajana niin kansalaisopistossa kuin Ylä-Savon musiikkiopistossa ja kou-
lun harrastekerhoissa Vieremällä. Koulussa hän oli musiikinopettajana, mutta jäi virkavapaalle luo-
kanopettajan tehtävästään n. vuonna 1988, jotta pystyi keskittymään täysipainoisesti musiikin
opettamiseen Vieremällä. Hänellä oli tuolloin 32 viikkotuntia pelkästään musiikkitunteja, jotka
koostuivat pääasiassa harrastetuntien tarjoamisesta sekä kansalais- että musiikkiopiston ja koulun
harrasteryhmien kautta. Lahden Suurjuhlilla 1990 hänen luotsaamiaaan ryhmiä oli mukana kolme,
joista Sirkkuset saivat maininnan ”erinomainen menestys kansanmusiikissa”. (Savon Sanomat
1990.) Maija_Liisa Balk oli mukana, kun Ahti Sonninen aloitti nokkahuilunsoiton opetuksen Run-
nilla sekä monilla Klemetti-Opiston kursseilla mm. Ilkka Kuusiston ja Harald Andersenin johdolla.
Hän yhdisteli koulusoittimia, kuten nokkahuilua ja pimpparautaa kanteleryhmien soittamiin kappa-
leisiin sovittaen raikkaan kokonaisuuden soittimista. Myös viulu oli usein mukana. Hän muisteli,
miten Savimäen kanteletytöt kehittyivät aikoinaan esiintymiskuntoon muutamassa vuodessa voit-
taen Suomen mestaruudet vuosina 1982 sekä 1985. (Iisalmen Sanomat 1999.)

Maija_Liisa Balkin mottoja olivat mm. ”Kaikista ei tarvitse tulla ammattilaisia. Pääasia, että osaa
iltansa viihdykkeeksi soittaa. Kantele rauhoittaa kuin Davidin harppu. Yhtyesoitto antaa sosiaalista
pääomaa. Aina on hyvä olla pieniä ja suuria tavoitteita. Ilman vanhempien tukea mm. kuljetuksissa
ja kunnan tukea mm. mahdollistaa erilaiset kurssit, homma ei pyöri.” (Kantele_1999, 2) Opinnäyte-
työhön haastateltiin Balkin entistä oppilasta kuvaamaan Maija Liisa Balkia persoonana ja pedago-
gina sekä kuvaamaan Vieremän kanteleleirejä.

3.2 Vieremän kanteleleirit

Joka kesä Vieremän kanteleyhdistyksen ja Vieremän kansalaisopiston toimesta järjestetään heinäkuun viimeisellä viikolla Vieremän kanteleleiri, jossa toimivat maan huiput, myöhemmin pääosin vieremäläislähtöiset opettajat. Ensimmäinen musiikkikurssi Vieremällä pidettiin 6.–10.8.1988. Oppilaina oli pääasiassa vieremäläisiä lapsia (Kantele 1988, 4.). Siitä lähtien leirejä on ollut vuosittain ja mukaan on tullut mainostuksen ja vieremäläisten sukulaisten myötä myös muualta oppilaita, myös aikuisia ja ulkomaalaisia leiriläisiä. Leirillä on järjestetty joka vuosi myös leirikonsertti, jossa soitetaan leirillä opittuja kappaleita soolona ja erilaisissa kokoonpanoissa. Ennen koko leirin suurhytteen esitystä on varoja leirin pitämiseksi kerätty arpajaisilla. Oppilaskonsertti on ollut yleensä torstaina, johon viime vuosina leiri onkin päättynyt. Aiemmin oli vielä lyhennetty perjantai leiripäivänä.

Kanteleleireillä on yleensä ollut myös opettajien konsertti eri päivänä, joka on yleensä ollut tiistai. Joinakin vuosina oppilaiden sävellyksiä on voitu kuulla vielä kahvikonserttina, ja kaikki ovat saaneet jonkun kivan palkinnon ja suullisen palautteen opettajilta. Leiriä ei järjestetty koronavuosina 2020 ja 2021. Vuonna 2021 julkaistiin videolle koottu konsertti eri soittajilta ja vähän aiempaakin, sekä järjestettiin streematut konsertit muusikoilta, jotka ovat aiemmin olleet Vieremän kanteleleirillä opettajina. (Vieremän kanteleyhdistys ry:n youtube kanava, Vieremän kanteleyhdistyksen leirikirjat.) Leiri on viime vuosina pienentynyt, mutta varmistui, että tänä vuonna (2024) leiri järjestetään jälleen Vieremän koulukeskuksella kolmen opettajan voimin. (Vieremän kanteleyhdistys.)

4 Opinnäytetyön tavoite sekä tutkimustehtävät

Opinnäytetyön tavoitteena on kartoittaa kanteleohjelmiston ja -tyyliin muutoksia vuodesta 1988 tähän päivään Vieremän kanteleleirien leirikonserttien ohjelmistoja analysoiden sekä pitkän linjan leiriläisen haastatteluun peilaten. Tätä lähestytään mm. kantelepedagogiikan, kanteleopettajien koulutuksen, säveltäjien kantelekiinnostuksen ja, tyylien laajentumisen näkökulmista pohtien miten ne näkyvät leirikonserttien ohjelmistossa.

Tutkimuksessa etsittiin vastauksia:

- Miten yleinen kantelerintamalla tapahtunut kehitys on nähtävillä Vieremän kanteleleireillä?

- Miten ohjelmistot, tyyli ja ohjelma ovat muuttuneet Vieremän kanteleleirillä vuosikymmenien saatossa?

Opinnäytetyön tekijä sai pyynnön entisen kanteleopettajansa, Maija Liisa Balkin tyttäreltä koota nuottikirjaa äitinsä kantelesovituksista ja ohjelmistosta. Päädyttiin kuitenkin tutkimaan Vieremän kanteleleirillä olleita kappaleita ja ohjelmistojen muutoksia vuosien varrella. Maija Liisa Balkin elämäntyötä ja sen vaikutuksia kanteleensoiton kulttuuriin Vieremällä arvioidaan myös. Tavoitteena on tuoda tietoisuutta, miten kanteleella soitettava ohjelmisto on muuttunut ja elää nykyajassa.

Opinnäytetyön tutkimuksen tulokset ovat samalla historiallinen katsaus Vieremän kanteleleiristä ja kanteleen käytön mahdollisuuksien laajentamisesta sekä kanteleen ikonisen mielikuvan murtamisesta. Viimeksi mainittu tavoite on tarpeen musiikissa, jossa ei haluta kanteleen tuovan tiettyjä mielikuvia, vaan suhtaudutaan siihen ennakkoluulottomasti tutkien sen ääntä eri musiikkityyleissä.

5 Toteutus

5.1 Menetelmät

Opinnäytetyön lähestymistapana käytetään tapaustutkimusta, joka muuntunee paikoin aineistotriangulaatioksi. Tapaustutkimuksessa keskitytään johonkin yksittäiseen tai muutamaankin yksittäiseen tapaukseen. Lähtökohtana on, että kohdetta tutkitaan monipuolisesti erilaisia tutkimustapoja hyödyntäen. Tapaustutkimuksessa muun muassa tarkastellaan syvemmin taustatietoja sekä asetetaan oletuksia myöhempiä jatkotutkimuksia varten. Pohditaan myös edustavuutta ja tulosten yleistämistä. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Tavoitteena on kuvata ilmiötä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 123). Vieremän kanteleleiri on tapaus, jonka kantelekonserttien ohjelmistoja tutkitaan. Haastattelu on toteutettu laadullisesti avoimilla kysymyksillä. Haastateltu on valittu pitkän linjan leiriläisistä, joilla on tuntumaan leirin kehityskaareen sekä oppilaana että opettajana.

Useampien metodien käyttöä opinnäytetyössä voidaan kutsua triangulaatioksi. Tässä opinnäytetyössä voidaan tarkemmin puhua aineistotriangulaatiosta. Triangulaatiossa yhdistetään erilaisia menetelmiä, tutkijoita, tietolähteitä ja teorioita tutkimuksessa. Tavoite on saada ilmiöstä esiin

mahdollisimman paljon tietoa. Ilmiöstä voi näin ollen tulla ristiriitaisia tutkimustuloksia. Tutkimuksen luotettavuus kuitenkin paranee. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Opinnäytetyössä on myös pieneltä osin kirjoittajan omia kokemuksia Vieremän kanteleleiriltä, sillä hän on itse ollut osallistujana sekä leiriläisenä, että opettajana. Opinnäytetyössä on siis myös autoetnografisia piirteitä. Tutkijan omat subjektiiviset kokemukset leiriltä ovat osaltaan aineistonkeruumenetelmänä. Tutkijalla on omia muistiinpanoja leiriltä sekä oppilaana että opettajana.

5.1.1 Aineistotriangulaatio

”Aineistotriangulaatio tarkoittaa tilannetta, jossa tutkimuksessa käytetään erilaisia aineistoja, esimerkiksi haastatteluja, tilastoja, arkistoja tai eri tiedon kohteita” (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Tässä opinnäytetyössä käytän Vieremän kanteleyhdistyksen arkistossa olevia leikekirjoja, jotka sisältävät lehtileikkeitä mm. Miilusta, Iisalmen Sanomista, Savon Sanomista, Kantelelehdistä. Leikekirjoissa on myös otettu talteen konserttiohjelmia, valokuvia, leirikirjeitä ja leiriläisten terveisiä ym. Aineistona ovat kanteleensoittoon liittyvät kirjat sekä tohtorin väitöskirjat, mutta myös avoin teemahaastattelu sekä Suomen Musiikkioppilaitosten Liiton (SML) julkaisemia tutkintovaatimuksia vuosilta 1980, 1991, 1998, 2005, 2017, kansanmusiikin tutkintovaatimuksia vuosilta 1998, 2005 sekä pop/jazz-kanteleen tutkintovaatimuksia vuodelta 2013.

5.1.2 Teemahaastattelu

Tutkimusaineistoa täydentämään käytettiin kokemusasiantuntijaa, joka on valmistunut Sibelius-Akatemiasta kanteleensoiton opettajaksi, toimii nykyään kanteleensoiton opettajana ja on osallistunut vuosikymmeniä Vieremän kanteleleirille sekä leiriläisenä että opettajana. Asiantuntijahaastattelusta voidaan käyttää yleistermiä teemahaastattelu. (Alastalo, Åkerman & Vaittinen 2017, 214–215, 218.) Teemahaastattelua käytetään niin laadullisessa kuin määrällisessäkin tutkimuksessa. Haastattelumenetelmänä se on keskustelunomainen välimuoto lomake- ja avoimesta haastattelusta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 197.) Teemahaastattelussa eli avoimessa haastattelussa ei esitetä tarkkoja kysymyksiä, vaan tutkija antaa teemat, joita haastattelussa käsitellään. (Hyvärinen 2017, 20–21.)

5.2 Aineistonkeruu ja analyysi

Aineistona on käytetty Vieremän kanteleyhdistyksen leikekirjoja sekä haastateltu leirillä pitkään opettanutta asiantuntijaa. Hänellä on oletettavasti hyvä motivaatio osallistua haastatteluun eli tutkija olettaa hänen vastaavan haastatteluun. Teemahaastattelu toteutettiin avoimilla kysymyksillä sähköpostitse, jotta vastaaja sai rauhassa miettiä vastauksia. SML:n tutkintovaatimukset ovat aineistona kartoittaessa ohjelmistoja ja yleistä pedagogiikan suuntaa. Tutkittavana on laadullinen aineisto eri vuosien konserttiohjelmia, joihin käytettiin laadullisia analyysimenetelmiä. Vieremän kanteleyhdistys ry. on luvannut toimia toimeksiantajana. Opinnäytetyö toteutetaan osin Maija-Liisa Balkin tyttären pyynnöstä.

5.3 Ohjelmistojen analysointi

Leiriohjelmisto jaoteltiin seuraaviin kategorioihin: viihdemusiikki (sisältää pop/jazz-musiikin, evergreenit, uudemmat lastenlaulut), kansanmusiikki (sisältää virret ja perinteisemmät lastenlaulut), Klassinen (sisältää muun muassa harppu- ja pianosovitukset), nykymusiikki (sisältää modernit uudet, lähinnä kantelesävellykset), muu kantelemusiikki (sisältää kantelesävellykset ja -sovitukset, omat sävellykset ja improvisaation). Kategoriat koodattiin eri väreihin. Vaaleanvihreä edusti yleisesti viihdemusiikkia. Aluksi jaoteltiin sillä pelkästään pop-jazzkappaleita, mutta tutkija yhdisti siihen pian punaisella koodaamansa muun muassa 60- ja 70-lukujen evergreenit kappaleet, koska ne mieltyivät samaan päätyylin alle.

Kansanmusiikin väri oli oranssi. Osan kansanmusiikkikappaleista koodattiin kuitenkin keltaiseksi eli muu kantelemusiikki osioon. Tällöin kappale oli huomattavasti sovitettu tai siihen kuului paljon improvisaatiota. Mustalla tai violetilla näkyy nykymusiikki ja sinisellä perinteisempi klassinen musiikki. Välillä, varsinkin Martti Pokelan kappaleissa pohditutti, jaotellaanko se nykymusiikkiin vai muuhun kantelemusiikkiin tai jopa kansanmusiikkiin. Eri osat laitettiin samaan merkintään, mutta sikermistä saattoi tulla useampi merkintä, jos poikkesivat tyyliltään. Esimerkiksi sikermä saattoi koostua kansanmusiikkikappaleesta, omasta sävellyksestä sekä pop-kappaleesta.

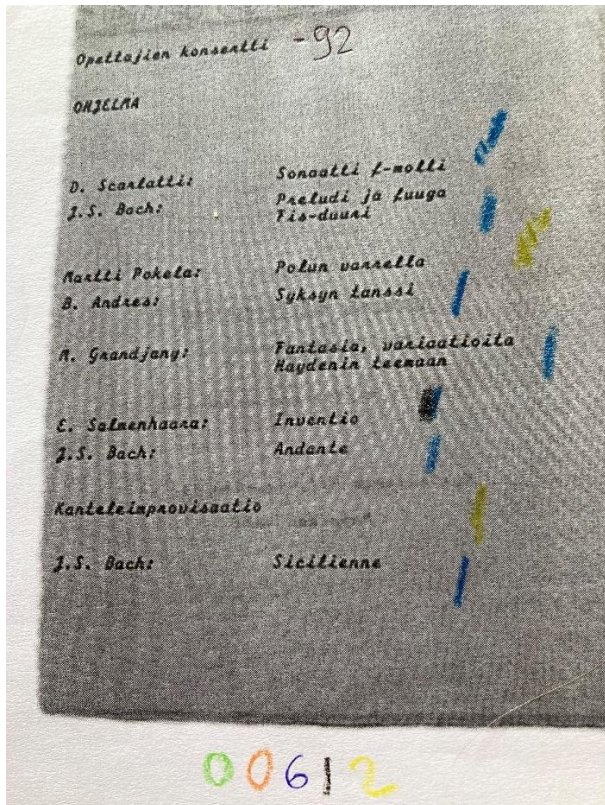
Joinakin vuosina analysoinnissa on mukana sekä opettajien konsertti että oppilaskonsertti. Alku- ja loppupään vuosina on ollut mukana vain yksi konsertti, joka on koostunut pääosin oppilaiden ryhmäesityksistä. Jos leirillä on ollut mukana kaksi konserttia tyylilajin tulokset ovat jaettu kahdella,

jotta ne olisivat vertailtavissa vuosiin, joissa on ollut vain yksi konsertti. Eri tyyllilajien esiintyvyys näkyy prosenteina, kun tiettyä tyyliä edustavien kappaleiden määrä on jaettu konsertin kappaleiden kokonaismäärällä.

Kuva 2. Vieremän kanteleleirin oppilaskonsertin ohjelma 2017 analysoituna genrejen mukaan eri värein



Kuva 3. Vieremän kanteleleirin opettajien konsertti 1992 värikoodattuna musiikkigenrein



5.4 Haastattelun analysointi

Yleinen kantelerintamalla tapahtunut kehitys Vieremän kanteleleireillä

Haastateltu edustaa pitkän linjan leiriläistä, jolla on tuntumaa leirin kehityskaareen sekä oppilaana että opettajana. Haastattelija kokee että, varsinkin aikaisemmin yleinen kantelerintamalla tapahtunut kehitys on nähtävillä Vieremän kanteleleireillä, mutta ei luultavasti enää niin paljon vaikuta. Vuorollaan vierailleet opettajat ovat tuoneet sen hetkistä ohjelmistoa ja opetustyyliä oppilaille. Oppilaiden määrä leirillä on koko ajan tietojen mukaan vähentynyt, kun taas kanteleen suosio on taas valtakunnallisesti kasvanut. Opettajien konsertti on jäänyt pois, jolloin opettajien omat tekemiset ja monipuolinen musisointi eivät niin paljon enää näy. Sähköisiä kanteleita ja efektejä leirillä

ei ole juurikaan ollut, vaikka se saattaisi tähän aikaan hyvin sopiakin. Toisaalta haastateltu uskoo, että leiri on kaikkina aikoinaan innostanut tämän päivän ammattilaisia kanteleen pariin. Ennakko-luuloton suhtautuminen kanteleen mahdollisuuksiin ja monipuolisuuteen tulee myös leirillä ilmi. Leirillä voi periaatteessa opiskella kaikenkokoisia kanteleita ja kaikenlaista musiikkia.

Vieremän kanteleleirien vaikutus soittointoon

Haastateltava kertoo harrastuksen jatkumiseen ja ammatinvalintaan Vieremän kanteleleirin vaikutuksen olleen suuri, koska leireillä sai opetusta ja innostusta uusilta opettajilta. Myös melkein kaikki parhaat kaverit olivat leirillä ja se vei harrastusta osaltaan eteenpäin. Leirin tiiviissä tunnelmassa kappaleita tuntui valmistuvan kuin itsestään ja isossa porukassa oli hauskaa soittaa.

Maija-Liisa persoonana ja pedagogina

Oppilasta saattoi jännittää Maija-Liisa Balkin soittotunnille meno, mutta hän oli aina ystävällinen. Haastateltava kokee, että Balkin vahvaa, oman arvonsa tuntevaa persoonaa on tarvittu pioneerityöhön Vieremällä kanteleensoiton harrastamisen lisäämiseksi. Haastateltava muistelee, että ei oikeastaan koskaan kuullut Maija-Liisan itsensä soittavan, mutta taitavaksi ja ennen kaikkea innostuneeksi pedagogiksi hänet luonnehtii. Hänen oppilaistaan ainakin viisi on päätenyt ammattilaiseksi kanteleen kanssa. Vaikuttavaa oli Balkin yhtyesoiton järjestelyt ja ohjelmistojen suunnittelu sekä erilaisiin kulttuuritapahtumiin matkojen organisointi.

Ohjelmistojen, tyylin ja leiriohjelman muuttuminen

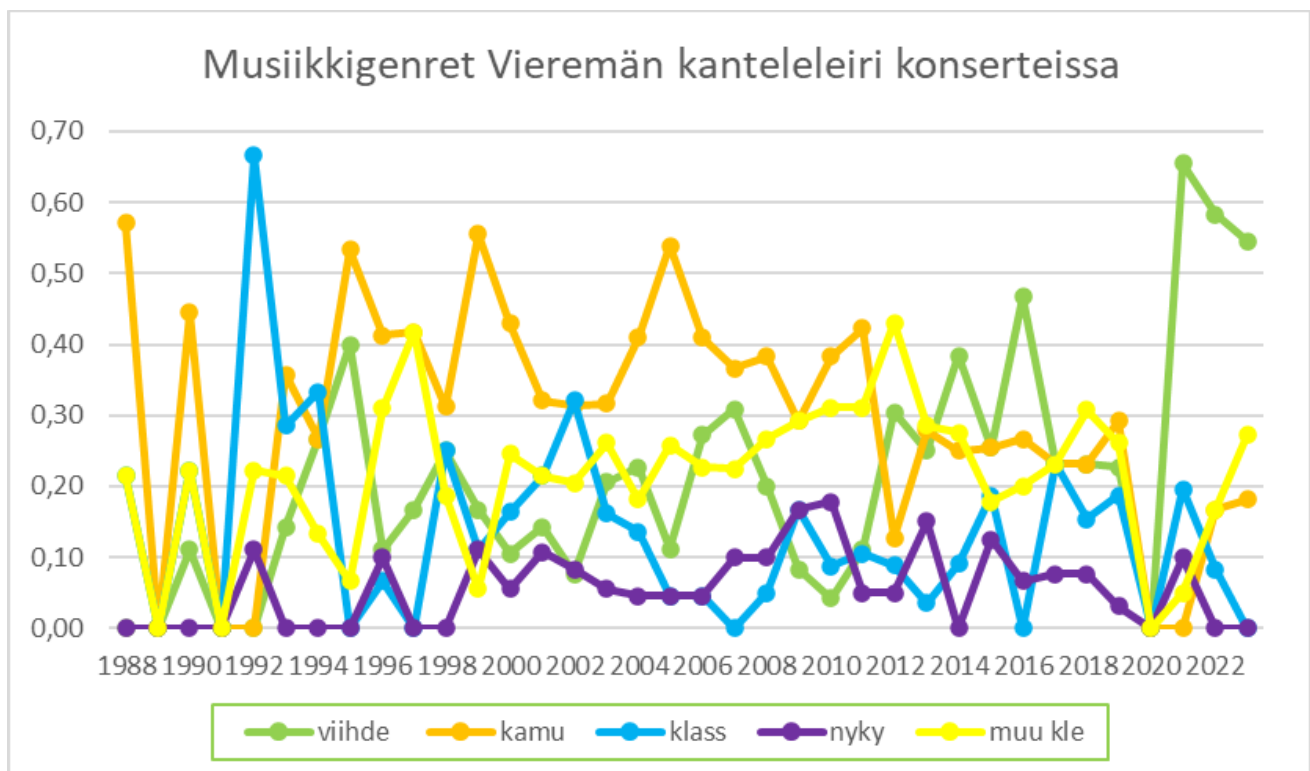
Haastateltava luonnehtii, että leirillä ohjelmistot ovat seuranneet hyvin aikaansa. Melkein aina on ollut esimerkiksi sen päivän populaarimusiikkia, joka on ollut tuttua leiriläisille. Kokonaisuutena leiri on ollut aina monipuolinen kattaus kansanmusiikkia ja taidemusiikkia. Ehkä pienkanteleiden vuoksi kansanmusiikilla ja perinnetyyleillä on ollut iso osa. Muskaria ei ole ollut ihan alkuun, eikä kansanlauluakaan. Haastateltava koki, että ne tuovat hyvää monipuolisuutta leirin ohjelmaan.

Vuosikymmenien ajalta leirin kehittymistä arvioitaessa leirin rakenne ja ohjelma ovat pysyneet haastateltavan mielestä hyvin samanlaisena. Opettajien konsertti on viime vuosina jäänyt pois

lähinnä opettajien voimien säästämiseksi. Haastateltava kokee, että joka vuosi jotain uutta leirille on koitettu keksiä. Opettajissakin on ollut vaihtelua. Oppilaista osa on samoja joka vuosi. Hän toivoo tulevaisuudessa lisää uusia osallistujia. Haastattelun kysymykset ovat liitteenä (Liite 1.)

6 Tulokset ja johtopäätökset

Vieremän leirikonsertit ovat olleet vuosittain mielenkiintoinen kattaus eri musiikkityylejä. Seuraavassa kuviossa (Kuvio 1) on esitelty eri tyylien esiintyminen Vieremän kanteleleirien konserteissa vuosina 1988–2023. Tyylit ovat jaoteltu viiteen lokeroon: Viihde, kansanmusiikki, klassinen, nykymusiikki ja muut kantelesävellykset ja -sovitukset.



Kuvio 1 Musiikkigenrejen prosentuaalinen osuus Vieremän kanteleleirikonserteissa vuosina 1988–2023

1980-luku

Vuoden 1988 konsertin ohjelmisto kuvaa kahdeksankymmentäluvun kanteleleirikonsertteja. Niissä ovat perinteinen kansanmusiikki ja kantelesovitukset vallalla. Myös Maija Liisa Balk toimi leirillä aluksi opettajana. Huomioitavaa on, että tällöin kenelläkään ei ollut vielä kanteleensoiton opettajan koulutusta. Hannu Syrjälähdén sekä Martti Pokelan nuottikirjat ilmestyivät 1985 ja niiden ohjelmistoa näkyi leireilläkin. Nykymusiikki ei ollut vielä rantautunut Vieremän leirille tuolloin.

1990-luku

Yhdeksänkymmentäluvun kanteleleirillä myös kansanmusiikki oli vahvana, mutta vuoden 1992 leirillä oli opettajana kaksi taidekantelistia, joiden kädenjälki kuuluu myös konserteissa. Esimerkiksi vuoden 1992 leirin opettajien konsertissa kuultiin Erkki Salmenhaaran *Inventio* ja Martti Pokelan kahdelle erivireiselle 5-kieliselle säveltämä *Polun varrella* (Kuva 3). Leirillä toimivat kanteleensoiton opettajat olivat pääasiassa juuri valmistuneita. Se, oliko opettaja valmistunut taidemusiikin vai kansanmusiikin puolelta, vaikutti paljon leiriohjelmistoon. Muutoin leirikonsertit olivat monipuolisia ohjelmistoltaan. Nykymusiikki oli mukana leirikonserteissa vain, jos opettajalla oli taidemusiikkitausta.

2000-luku

Nykymusiikin sävellyksiä on kuultavissa tasaisemmin 2000-luvulla, jolloin nuoret opettajat jaksoivat pitää myös opettajan konsertin oppilaskonsertin lisäksi. Heillä oli hyvin hallussaan opinahjoissa opeteltuja vaativimpia teoksia. Kanteleen mukaan tuli myös laulua, rumpuja ja viulua bändisoittoon. Kanteleen soittotekniikoiden kehittyminen ja naapurimaiden kanteletyylien vaikutus näkyi. Ennakkoluulottomammin yhdisteltiin eri musiikkityylejä, mutta myös hyvin perinteistä estetiikkaa etsittiin kansanmusiikkikappaleissa. Vuoden 2001 kanteleleirin opettajien konsertissa Vieremän Kyrönniemen pappilan salissa kuultiin viiden opettajan improvisoitu teos ”Kyrönniemi by night”, jossa yhtenä soittimena kuultiin jouhikannelta eli jouhikko. Teos luokiteltiin muuhun kantelemusiikkiin eli kantelesävellyksiin ja -sovituksiin ja oli hyvin ainutlaatuinen. Vuonna 2005 oli leirillä esimerkiksi kanteleen lisäksi myös rumpu-, kansanlaulu-, piano- ja viuluopetusta. Leirillä opettavat opettajat olivat hyvin monipuolisia ja osa hallitsi myös jonkun muun soittimien tai laulun opetuksen.

Vuodelta 2008 on kuvattu seuraava opettajien konsertti ja selvitetty mihin luokkaan kappale on analysoitu. Nykymusiikkiin luettiin Timo Alakotilan sävellys *Cirrus*, vanhaan kansanmusiikki tyyliin mukaan sovitettuna 15-kieliselle kantelelle *livana Misukan Maanituksessa*, Saarijärven tyyllille sovitettuna *Nuorten miesten speli* ja *Ristikontraa Sortavalasta*, kromaattisen kanteleen soittotyylillä *Marilaisia sävelmiä*, sähkökanteleella sovitettuna klassinen Jean Sibeliuksen *Kuutamolla* sekä nykymusiikin *Jouni Kurosen Soolo*. Kelttiläisellä harpulla kuultiin tuolloin irlantilaisista kansanmusiikkia ja Martti Pokelan 5-kieliskanteleteos *Itkevä tyttö* viiden opettajan voimin.

2010-luvusta tähän päivään

Viihdemusiikki ja pop-kappaleet nostavat päätänsä 2010-luvulla ja varsinkin 2020-luvun koronan mainingeissa, jolloin esimerkiksi vuonna 2021 järjestettiin vain kaksi ammattilaislähtöistä stremattua ”opettajien”konserttia. Vuonna 2021 julkaistiin myös heinäkuun viimeisenä viikkona Vieremällä nykyään toimivan kanteleopettajan, Tiina Viitalan toimittama sekä Silja Kallion kokoama ja editoima oppilaskonsertti Vieremän kanteleyhdistyksen YouTube-kanavalla. Sitä en ole ottanut analyysihin mukaan. (Vieremän kanteleyhdistyksen YouTube-kanava). Kanteleella tehdään ja sovitetaan enemmän omankuuloista ja -tasoista musiikkia sekä korostetaan myös improvisointia. Esimerkkinä kantelemusiikin kehityksestä olivat vuonna 2017 leirin oppilaskonsertissa kuultu leirisovitus Paula Vesalan kappaleesta ”Älä droppaa mun tunnelmaa” sekä uudesta ”Kanteleen kanssa” Yhtyesovitus -kirjasta Jussi Rasinkankaan säveltämä, Tiina Takkisen sovittama ja Juhani Kopolan sanoittama ”Tapio”. (Kuva 2.)

Johtopäätökset

Vieremän kanteleleirien opettajien koulutus- ja suuntautumistausta ovat vaikuttaneet Vieremän kanteleleirien konserttiohjelmassa eri vuosina eri tavoin viidenkymmenen vuosikymmenen ajan 1980–2020-luvuilla. 1980-luvun konserttiohjelmisto oli pääasiassa kansanmusiikkia ja kantelesävellyksiä ja sovituksia, eikä leirillä opettaneet olleet saaneet kanteleopettajan koulutusta. 1990-luvulla saatiin myös taidemusiikin taitajia opettajaksi leirille ja nykymusiikin sävellyksiäkin kuultiin Vieremän kanteleleirin opettajien konserteissa. Tällöin osa opettajista oli saanut jo koulutuksen sekä pedagoginen, ergonominen ja taiteellinen taso nousivat valtakunnan huippuun. Kansanmusiikkityylienkin ytimeen päästiin ammattilaisten ohjaajamana. 2000-luvun alussa kanteleleireillä otettiin vaikutteita muista soittimista ja laulusta. Tällöin leiri oli suurimmillaan ja vastavalmistuneet tai valmistumassa olevat kanteleensoiton opettajat toivat uusinta uutta tuoreessa muistissa leirille. 2010-luvulta eteenpäin pop/jazzmusiikki sekä oma sovittaminen ja improvisointi on ollut vahvistumassa leireillä.

Vuosikymmenten saatossa voisi todeta, että Maija Liisa Balkin innostamana Vieremälle on saatu kanteleleirikulttuuri, joka on lähtenyt kukkimaan kunkin kansallisen ja kansainvälisen virtauksen ja jokaisen leirille kutsutun kantelepedagogin kastelemana. Paikallinen pedagogi on sinnikkäästi

pitänyt vuoden soittoharrastusta yllä ja saanut leireille oppilaat tulemaan. Leiriltä on lisäksi saatu vinkkejä uuteen ja niin harrastus on pysynyt voimissaan.

Teemahaastattelu valaisee hyvin taustoja ja antaa tuloksiin luotettavuutta. Haastattelussa käy myös ilmi, että Vieremän kanteleleireillä on oltu hyvin ajan hermoilla niin kanteleen ohjelmistojen ja ennakkoluulottoman suhtautumisen kanteleen mahdollisuuksien suhteen. Kanteleopettajien koulutus, uudet kantelesävellykset ja kansanmusiikin monimuotoisuus ovat elävässä kehityksessä mukana edelleen myös Vieremän kanteleleirillä. Uuden opetus suunnitelman tyyli- ja ohjelmistovapaus kannustaa kokeilemaan eri tyyliä ristiin. Tämä mahdollistuu hyvin Vieremän kanteleleirillä.

7 Pohdinta

Vieremän kanteleleirillä on ollut merkitystä alueellisesti omaleimaisena kulttuurikanavana ja valtakunnallisesti entisten leiriläisten päätyessä työskentelemään kanteleen parissa ympäri Suomea. Esimerkiksi Kanteleensoiton opettajat ry:n kantele.net-sivustolla julkaisemassa ”kanteleopet kartalla” opettajista jopa kahdeksan on Vieremän kanteleleirin kävijöitä sekä opettajana että oppilaana ja muutama vierailut vain opettajana. Kanteleensoiton opettajat ovat voineet ilmoittaa, missä päin Suomea opettavat ja kartalta voi halukkaat etsiä oman paikkakuntansa opettajaa ja oppilaitosta. (kantele.net 2024.) Lisäksi on toki kanteleensoiton opettajia, jotka eivät ole karttaan ilmoittaneet itseään.

Leirien ohjelmistoissa näkyi kokeilunhaluisuus, rajoja rikkova taide, improvisaatio ja virtuoottisuus. Jo Vieremän kanteleyhdistyksen perustaminen vuonna 1988 oli eräänlainen manifesti, joka halusi pitää yllä edellä mainittuja luovia, ajassa tuoreita ilmaisuja. Joka vuosi jokin uusi trendi, joka oli pinnalla, sai kuulua Vieremän kanteleleirillä. Kesän 2023 suuryhtyeen biisinä soi Kääräjän Cha, cha, cha! Trendit olivat lähtöisin kanteleopettajaksi opiskelevien opinahjoista sekä myös Ilomantsin kanteleleiriltä tullutta. Opettajien koulutus, painetut nuottikirjat ja nykysävellykset näkyvät myös leireillä. Toisaalta oppilaskonserteissa kuului myös samoja, hyväksi havaittuja kappaleita eri vuosina. Näistä esimerkkinä Yrjö Mattilan Pöllörock (2012, 2017) sekä perinteinen amerikkalainen sävelmä Litra mansikoita (2011, 2023).

Leirin kokoon vaikutti vuosien varrella talkoolaisten vähentyminen ja vanheneminen, jolloin ei jakseta leiriä niin suurena järjestää. Kanteleleirit ovat olleet suurimmillaan molemmin puolin 2000-lukua, jolloin leirillä saattoi olla kuusikin opettajaa. Leirit ovat vuosien saatossa pienentyneet kylällä soittavien oppilaiden, mainonnan ja talkooväen vähentyessä. Myös Vieremän kylän raitti on hiljentynyt, mutta edelleen omaleimainen ja ehkä savolainen vaatimattomuus ja omien rajojen tutkistelu on tullut hieman terveemmäksi, eikä ihan väsytetä ja kuormiteta leirin aikana osallistujia. Osataan siis olla realistisempia, mutta avoimuudessa lienee aina parannettavaa.

Vieremän kanteleleirien 1980-luvun ohjelmisto oli perinteisempää musiikinopettajan ohjelmistoa, mutta vierailevilta kanteleleiriopettajilta tuli autenttisen kansanmusiikin vaikutteita, vaikka opettajat eivät tällöin olleetkaan virallisesti ammattilaisia. Vasta 1990-luvulla saatiin taidemusiikin taitajia opettajaksi leirille ja nykymusiikin sävellyksiäkin kuultiin Vieremän kanteleleirin opettajien konserteissa. 2000-luvulla kanteleleireillä otettiin vaikutteita muista soittimista ja soitettiin myös niiden kanssa; etsittiin groovea. Kanteleen soittotekniikoiden kehittyminen ja naapurimaiden kanteletyylien vaikutus näkyi. Ennakkoluulottomammin yhdisteltiin eri musiikkityylejä, mutta myös hyvin perinteistä estetiikkaa etsittiin kansanmusiikkikappaleissa. 2010-luvulta eteenpäin näkyy vahvan kantelepedagogiikan osaaminen, popkanteletyyli, kansanmusiikkityylihallinta.

Vieremän kanteleleirillä valmistuneet kanteleopettajat käyttivät ohjelmistoissaan itselleen opinnoissa kertynyttä ohjelmistoa, mutta kesäisin tuli sovitettua ja sävellettyä jotain innostavaa juuri kanteleleirille. Suomen Musiikkioppilaitosten liitto antoi ennen vuotta 2018 tarkat ohjelmistolistat kaikille instrumenteille, myös kanteleelle, mutta nykyään niitä ei enää ole katsottu tarpeelliseksi julkaista. Opettajalla on suurempi vastuu ja vapaus löytää oppilaalle sopivaa ohjelmistoa, joka motivoi häntä soittamaan. Leirin ilmapiiri motivoi myös. Genrerajat ovat hämärtyneet tutkintovaatimusten uudistusten myötä. Voisikin puhua yleisestä kanteleen tasosuorituksesta, joka voi painotua klassisempaan, kansanmusiikkiin tai pop/jazz-tyyliin. Esimerkiksi klassisempaan musiikkiin opinnoissaan painottuneella kanteleensoittajalla on ollut hieno mahdollisuus kokeilla heittäytyvämpää, bändisoittoa pop-jazz-tyylisen vapaasäestyksen muodossa Vieremän kanteleleirillä. Vieremän konsertit ovat olleet jo kymmeniä vuosia monipuolinen läpileikkaus kaikesta, mitä kanteleella voidaan tehdä.

7.1 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Sopimus opinnäytetyön tekemisestä on laadittu Vieremän kanteleyhdistyksen kanssa 29.5.2022. Aineistoissa ei tule ilmi ihmisten henkilöllisyyksiä. Edesmenneen kanteleopettajan Maija-Liisa Balkin työtä pyritään käsittelemään arvostavasti.

Haastateltu oli pitkän linjan leiriläinen sekä nykyään ammatiltaan kanteleensoiton opettaja. Haastattelussa kerrottiin haastateltavalle hänen ja haastattelun esiintyvän anonyymisti opinnäytetyössä. Haastateltu osallistui mielellään haastatteluun. Haastatteluun osallistuminen oli vapaaehtoista ja haastateltava sai tarkistaa ennen julkaisua tekstin. Haastattelu tuki konserttiohjelmien analyysistä saatuja tuloksia.

Konserttiohjelmien analysoinnin tulokset eivät ole vain sattumia, vaan noin viidenkymmenen konserttiohjelman kattaus viideltä eri vuosikymmeneltä. Tosin kahdeksankymmentäluvulta ei ollut säilynyt konserttiohjelmiä, mutta sain lehtileikkeiden perusteella tehtyä parista konsertista analyysin. Vuonna 2021 julkaistua oppilaskonserttia en ole ottanut analyysiin mukaan, koska se ei varsinaisesti ollut leirillä koottu ohjelmisto vaan kevätlukukauden satoa Vieremän kanteleensoittajilta Vieremän kansalaisopistosta sekä Ylä-Savon musiikkiopistosta, mutta myös muutama varttuneemman soittajan lähettämä video. Tuona vuonna ei järjestetty siis kanteleleiriä koronan vuoksi, vaan kaksi heinäkuun lopussa Vieremällä streemattua erityyppistä kantelekonserttia, jotka sitten otin analyysiin mukaan, koska ne mielestäni voitiin rinnastaa opettajankonsertteihin. Tulevaisuuden aloittanut 2020 vuosi tuo viitteitä muuttuviin oloihin ja epävarmuudessa elämiseen. Mielenkiintoista seurata, mitä vuonna 2030 Vieremällä soitetaan ja onko leiriä.

7.2 Jatkotutkimuksen aiheet

Mielenkiintoista olisi vertailla tuloksia muuan muassa muualla Suomessa järjestettäviin kanteleleireihin. Myös Sibelius-Akatemian ja muiden opinahjojen kantelekonserttiohjelmiä voisi vertailla. Tutkimuksessa oli syytä tulla myös ilmi kanteletyyppi rakenteellisesti: pienkanteleet, lyhyeltä silvulta soitettavat kanteleet ja sähköisesti efektilaitteita käyttävät instrumentit. Tutkimukseen voisi lisätä kappalelistan ja tiedot teoksista. Pohdiskella voi myös mitkä ovat kanteleohjelmistojen

nykyiset, uuden opetussuunnitelman mukaiset kehityslinjat ja näkykö leirillä uudet kantelesävellykset sekä uudet tyylit ja tekniikat ja millä viiveellä. Meillä on mahtava soitin, mitä uusia suuntia vielä löytyykään?

Lähteet

Alastalo, M., Åkerman, M. & Vaittinen, T. 2017. Asiantuntijahaastattelu. Teoksessa Tutkimusshaastattelijan käsikirja. Toim. M. Hyvärinen, P. Nikander & J. Ruusuvuori. Tampere: Vastapaino, 214–218.

Alkula, E & Vartiainen, J. 2022 Sormiharjoituksia kanteleelle. Grano Oy.

Alkula, E. 2007. Kantele säveltäjän näkökulmasta. Paneelikeskustelun satoa. Viitattu 12.4.2024. <https://www.kantele.net/kantele-saveltajan-nakokulmasta-osa-1/771>

Hakala, J. 1997. Memento of Finland A Musical Legacy, Pikebone Music, St Paul.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. 10. painos. Gummerus Kirjapaino Oy.

Honkonen, U., Huovinen, S., Kinnunen S. & Savolainen, T. 2002. Kanteleen kanssa - Sävellysten ja sovitusten maailmassa. Modus Musiikki Oy. Kokkola, Finland.

Honkonen, U. & Takkinen, T. 2016. Kanteleen kanssa yhtyesoiton maailmassa 1–3. Kanteleensoiton opettajat ry. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 218.

Hyvärinen, M. 2017. Haastattelun maailma. Teoksessa Tutkimusshaastattelijan käsikirja. Toim. M. Hyvärinen, p. Nikander & J. Ruusuvuori. Tampere: Vastapaino, 11-45.

Iisalmen Sanomat, 25.3.1987, 1.6.1999.

Jalkanen, P. 2010. Kantelemusiikki. Julkaisussa Kantele. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 311–432.

Kankaanranta, E. 2023. Suullinen tiedonanto. 30.3.2023.

Kansanmusiikkiliitto. 2023. Lainattu 16.9.2023: <https://kansanmusiikkiliitto.fi/liitto/huomionosoitukset-ja-pelimannimerkit/>

Kantele-lehti. 1980–2023: Martti Pokelan haastattelu 1:1984, Kantele 3/2023.

Kantele.net, viitattu 30.4.2024.

Kastinen, A. 2014. Pienkanteleiden luova käyttö musiikkikasvatuksessa, Kantele 3:2014, s. 14–17

Korhonen, A-K., Ollikainen, P., Sopenen, S., SML. Kanteleen vapaa säestys Tasosuoritusten sisällöt ja arvioinnin perusteet 2013. 2013. Työryhmä: Anna-Karin Korhonen, Päivi Ollikainen, Satu Sopenen. Kanteleensoiton opettajat ry.

Korpa, M. Duaalia vai muuta. Suomen musiikkikasvatusseura FiSME ry, lainattu 30.12.2023:
<https://fisme.fi/kuukauden-kolumnit/komunit2017/duaalia-vai-muuta/>

Koskimies, S. 2003. ”Te näitte mun soittoni riemun - Ulla Katajavuoren elämä”. Tammi.

Kujanen, P. 2022. Ida Elina – Popkanteletar. Otavan kirjapaino Oy. Keuruu.

Lempiäinen, A. 1992. 1993. ”Kuuluvi sorea soitto”, Koneistokanteleen kehittäjät ja kurssitutkinto-pohjaisen kanteleensoiton edistäjät. Seminaarityö Turun yliopisto, opettajankoulutuslaitos.

Lång, M & Väänänen, T. 1993. Martti Pokelan sävellystyylistä. Kantele-lehti.

Mannila, M. 2008. Case Study. Tapaustutkimus. Perheyrittäjyys – Family Business. Viitattu 20.9.2021. <http://tutkimu.blogspot.com/2008/03/case-study-tapaustutkimus.html>

Metsämuuronen, J. 2006. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Gummerus: Jyväskylä.

Miilu. 7.8.2002, 5.8.2023.

Muktupavels, V. 2013. Kokle un koklesana Latvija. The Baltic psaltery and playing traditions in Latvia. Riga, Lauska.

Nieminen, O. 2023 Pohjoismaiden neuvoston musiikkipalkinto Maija Kauhaselle. Kantele 3/2023.

Oba, M. 2017. Kantele taidesoittimena Katsaus konserttikanteleen historiaan ja nykypäivän tilanteeseen, Opinnäytetyö Tampereen ammattikorkeakoulu.

Ollikainen, P. 2023. Suullinen tiedonanto 30.8.2023.

Piispanen, U, Pitkänen S, Sopanen, S. 2005 Vivo (suur)kantele. Kustannusosakeyhtiö Otava. Helsinki.

Saaranen-Kauppinen, S. & Puusniekka, A. 2006. Tapaustutkimus. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 20.9.2021.
https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L5_5.html

Saha, H. 1996. Kansanmusiikin tyyli ja muuntelu. Kansanmusiikki-instituutin julkaisuja 39.

Saha, H. Nd. Suloisesti laulava puu – The Sweetly Singing Woods. Kuhmon Musiikkiyhdistys r.y./Kuhmon Kamarimusiikki/ Kuhmo Chamber Music Festival. Julkaistu Metsähallituksen tuella.

Savon Sanomat. 1.6.1990.

SML (Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry). Kanteleen peruskurssien ja I-kurssin tutkintovaatimukset. Taide- ja kansanmusiikki. 1980, 1991, 1998, 2005, 2017.

Smolander-Hauvonen, A. 1998. Paul Salminen – Suomalaisen konserttikanteleen ja soittotekniikan kehittäjä. *Studia Musica* 9. Sibelius Akatemia.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman uudet perusteet 2017, Suomen musiikkioppilaitosten liitto, viitattu 2.6.2023, <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/taiteen-perusopetuksen-laajan-oppimaaran-opetussuunnitelman>.

Tenhunen, A. 2010. Kanteleen suuri nousu. Julkaisussa *Kantele*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 171–307.

Tenhunen, A. Music, joy, and five strings: children pluck music from a piece of wood, *Finnish music quarterly* 2001: 2, s.36-40.

Takkinen, T. 2002. Kanteleen kanssa. *Renessanssi- ja barokkimusiikin maailmassa*. Kanteleensoiton opettajat ry. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisu.

Tenhunen, A: *Kantele 2000 tulee: oletko valmis?* *Uusi kansanmusiikki* 1999: 5, 4–9.

Tienari, J. & Kiriakos, C. 2020. Autoetnografia. Teoksessa *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Toim. A. Puusa & P. Juuti. Helsinki: Gaudeamus, 282–293.

Tuomi & Sarajärvi 2002, *Triangulaatio*, 141.

Uusitalo, H. 1996. *Tiede, tutkimus ja tutkielma*. Johdatus tutkielman maailmaan. 1.–3. painos. WSOY, Juva.

Vieremän kanteleyhdistyksen YouTube kanava. Lainattu 4.4.2023. <https://www.youtube.com/watch?v=2-T3BfF3Yz8>

Liitteet

Liite 1. Haastattelun kysymykset

Liite 2. Kanteleleirien analysoidut konserttiohjelmat

Liite 3. Analysointi kaaviot

Liite 1. Haastattelun kysymykset

Miten koit ja koet Vieremän kanteleleirien vaikutuksen harrastuksesi jatkumiseen ja ammatinvalintaan?

Miten kuvailisit Maija-Liisaa persoonana ja pedagogina?

Miten ohjelmistot/ tyyli/ ohjelma ovat muuttuneet mielestäsi Vieremän kanteleleirillä vuosikymmenien saatossa? Mikä on pysynyt, mitä on tullut uutta?

Trad. Karjalan kirkonkellot
Yhteislaulu Wrl 132 Jumala loi

Ruotsalaisten kansansävel Mun kotini takassa Jhana on (sana Edla Pöyry)
Ilmarin Hämäläisen Kotomamme (sana Jaakko Jutinen)

Mari Mulari kantele:
Anna Kattainen kantele:
Arto Järvelä vahoton yön valssi (sov. Anna Kattainen)
Gabriel Uusien Kesäpäivä Kangasala (sovitus Eero Koskimies)

Carl Michael Bellman Perhonen Haagassa (sovitus Anna-Karin Korhonen)
Jarkko Kantala Kesäsiide
Trad. Karjalan kummailla
Trad. konepitsan kirkonkellot (sovitus Pokela-Sariola-Kontio)

Silla Kallio kantele:
Johann Sebastian Bach Preludit c-molli ja C-duuri

Irma Cederberg kantele:
Domenico Scarlatti Sonata K. 466: Andante moderato

Kreetta Haapasalo Kanteleeni (sovitus Viljo Mikkola)
Yhteislaulu Wrl 499 Jumalan Lemmenleikki
Richard Falckin Hämäläisten

Irma Cederberg on vieremäläislähtöinen kanteleensoittaja ja kanteleensoitonopettaja. Hän on opiskellut musiikkia ja kanteleensoittoa Sibeliuksen Akatemiassa niin kansanmusiikin, musiikkikasvatuksen kuin klassisen musiikin alaryhmissä. Cederberg opettaa kanteleensoittoa Espoon musiikkiklopostossa.

Vieremäläissyntyinen Anna Kattainen valmistui musiikin maisteriksi Sibeliuksen Akatemian kansanmusiikin osastolta vuonna 2012. Pääaineensa kanteleen ohella hän on opiskellut harpua, viulun ja avainviulun soittoa, kuoronjohtoa sekä varhaisiän musiikkikasvatusta. Vieremän kantelelerin lisäksi Anna on opettanut useana vuonna Suomen kansanmusiikkiliiton järjestämällä leireillä. Keskiäsen Uudenmaan musiikkiklopostossa Anna opettaa kanteleensoittoa kansanmusiikkipainotteisesti. Improvisointi, säveltäminen ja sovitaminen sekä pop-musiikin soveltaminen kantelelle ovat aina olleet hänelle läheisiä kiinnostuksen kohteita, samoin kuin iriantilainen kansanmusiikki. Kanteleessa Annaa kiehtovat erityisesti sen ainutlaatuinen soitto sekä erilaisten kanteletyyppien monipuoliset käyttötavat.

Henkilö nimellä
30.7.2019
53003

Vieremän kanteleiden laulukirja

<ul style="list-style-type: none"> Swingit Pientulelat Yhteislaulu Viikonpäivät 	<ul style="list-style-type: none"> ARBRAKSET ARABIAN ARABIAN ARABIAN 	<ul style="list-style-type: none"> 1 follow rivers kolmeis baltia trad Latvia sov. Ilkka Kuusisto sov. Pia Pertio sov. Anna Kattainen 	<ul style="list-style-type: none"> Oravien muuttu 1 follow rivers sov. Lalle Li trad. Suomi, sov. T. Alalohja 	<ul style="list-style-type: none"> Sweet dreams are made of this sov. Eurythmics sov. Jan Dabro 	<ul style="list-style-type: none"> Kansanlaulu Popat Talokanta Hirvoni maa sov. Inkeri Niissinen 	<ul style="list-style-type: none"> Kemppi, mitä näit Notta laulun Popat Talokanta Hirvoni maa sov. Inkeri Niissinen 	<ul style="list-style-type: none"> suon Eerolius trad. Suomi trad. Suomi, sov. A. Lyyly sov. Kerttu Pihlsten
---	--	---	---	--	---	---	--

53003

Vieremän korttikurssin päätöskonsertti to 28.7.2018
 klo 18:30

Kortti
 Karjalainen säv. J. Heponen - M. Mäli -
 V. Rimpinen

Kisäntiri säv. L. Mäsimäen

Ilken Nuorten säv. S. Suhtanen

Kyö Mami Talo puolesta säv. trad., san. musiikki

Me lillo ja Sata ei mangt suomen säv. S. Parko, san. H. Huovi
 ja Noidan laulusoppi säv. U.S. Jauhainen

Golden Touch säv. trad. Viro

Vanha kortti Kamparimauri säv. V. Korho & U.S. Jauhainen
 säv. sen. trad., san. U.S. J.

Kansanlaulupöytä Isän mie yllä joulussa säv. sen. trad., san. U.S. J.

Kelta kyllänti Vanha kirkonkoti säv. S. Puhhik

Tina Väisänen Syksyinen ihminen säv. Y. Tiersen
 eläimistä Amelie

Suprise Kaanon säv. J. Pöytäpel

Irma Lehtberg Tempeotta Lady säv. J. Lindela
 säv. sate summer tales

Ulla-Sisko Jauhainen Lapsenmukavuusi säv. sen. trad
 Kauden Pöytäpelin mukana
 san. U.S. Jauhainen

Suuryhtye * * * * *
 ARPAKSET * * * * *
 Alotettua lilla pöytä * * * * *
 säv. trad. san. trad / kirkonkoti
 säv. U.S. Jauhainen

33214

Vieremän korttelelevin
 konsertti 28.7.2016

6 MUSKARI & 5-K RYHMÄ:
 LITAA MANSIKOITA (trad. Ameri-
 ka)

85-K RYHMÄ: KOPAKKA (maailma-
 Tuokonen)

SUVI ERIKSSON: LUOMINEN (säv. & san. Suvi Eriksson)

KUURA: SUDENKORANTO (Evelina Mäkelä)

RIIFI: JAKSINA (Matti Pukonen, Minni Kaakonen) Sanna
 AURINKO, LINTUJA JA YSTÄVIÄ (Markku Kaikonen, Pirkkari)

(säv. Matti Siltanen, san. Uusi Salmi) JÄÄTÄVÄ TUIJOTUS: KATSON SINEEN
 TAIVAAN

MAIREAT HYMYT: PULSKA NRO 444 (trad. Suomi)

LAULURYHMÄ: OI DAI (trad. Suomi)

MIINA TALJA: TWIN PEAKS THEME (Angelo Badalamenti)

-N.OOBS: PALJON ON MIEHIÄ MAAILMALLA (trad. Englanti)

NUORET LURAKSET: TUULIKANNEL (Hannu Sjögren)

GUANTANAMERA (Josito Fernández)

SUURYHTYE:
 TIHEÄSSÄ PIMEÄSSÄ (säv. Soti Peski
 san. Harjo Huovi)

HYVÄÄ HUOMENTA VIEREMÄ
 (säv. Steve Goodran
 san. Jukka Vainio & co)

7403

2016-2017

Vieremän kantelelehtien oppilaskonsernit

	Ksytty/laulu	Soitti/verkko
Muskaan 1	Leppikertun laento	Jukka Salmisen
Muskaan 2	Morti-Möykky	Margrita Pokela
Oso, Toivo ja Vilho	Kollariella	Soitti Perkiö
5-kelaisyhtye 1	Euna kyy kaupussa	trad. Suomi
Kaura ja Vilho	Pieni nokipöytä	trad. Suomi
Yena	Kissalaulu	trad. Suomi
5-kelaisyhtye 2	Vaissi	soittanut Ville Imtina Halonen
Ilona & Kielo	Wellanon kellot	Minna Raskinen
10-kieliset	Kaanun	trad. Turkki, san. trad. Suomi
Suurkamleyhtye 1	Kyllän juhlat	Saavivaianen sävelmä
Suurkamleyhtye 2	Chookola & bullar & Engelska från Munkedal	trad. Ruotsi
Kansantansiluyhtye	Emmas vaiss	Jim Akersted
Miina ja Anna	Loimulintu	säv. Jari Komulainen san. Petri Kauppinen
Suuryhtye	Polksalaulu	trad. Itänti
	sov. Helmi Camus ja Sivi Oskala	trad. Suomi

2016-2017

Vieremän kantelelehtien opettajien konsertti Nurmelassa

ti 29.7.2014 klo 19

Ohj. kallis Soimonmaa

trad. san. & sov. Heikki Klemetti

Opet

Kirkokellot

soitti Evertti Riihkonen

Mari Toivola, tikku-kantele

Elokuvan auringossa

Hannu Syrjälähti

Siciliana

Marcel Grandjany

Sirkka Savolainen, konsistokantele

Osi luittusryöstä 996

Johan Sebastian Bach

Irma Cederberg, konsistokantele

Paradise

Coldplay, Brian Eno

Crashtansharish

Hayley Williams, Josh Farró

Because of you

Kelly Clarkson, David Hodges, Ben Moody

Heaven

Emelí Sandé, Shahid Khan, Harry Craze,

Hugo Chagwin, Mike Spencer

Anna Kattainen, konsistokantele

Wie miint

säv. Esa Nieminen, san. Sinikka Svärd

Mari Toivola, laulu ja tikku-kantele

Rapid polka - Kosken polka

Anna Kattainen, Elli Marjancen

Opet

Vieremän kanтелеleirin oppilaskonsertti

		Soiti Perkiö
Muskari 1	Kylylaulu	Jukka Salmunen
Muskari 2	Leppäkertun lento	Marijatta Pokela
Osso, Toisko ja Vilho	Mörrä-Möykky	Soiti Perkiö
5-keisaryhmiä 1	Kollaaria Etana Käy kaupassa	trad. Suomi
Kuura ja Vilho	Pieni nokipolka	trad. Suomi
Venla	Kissalaulu	trad. Suomi
5-keisaryhmiä 2	Valssi	soittanut Vilhelmiina Halonen
Iloja & Kielo	Wellanon kellot	Minna Raaskien
10-keiselset	Kanun	trad. Turkki, san. trad. Suomi
Suurkanteleyhyc 1	Kyllän juhlat	Slaavilainen sävelmä
Suurkanteleyhyc 2	Chokola ä bullar & Engelska från Munkedal	trad. Ruotsi
Kansanlauluryhmä	Emmas valis	Jim Åkersted
Minna ja Anna	Loimulintu	säv. Jari Komulainen san. Petri Kauppinen
Suurryhyc	Dennis Murphy's polka	trad. Iranti
	Polskalaulu	trad. Suomi
	sov. Helmi Camus ja Suvvi Oskala	

Vieremän kanтелеleirin opettajien konsertti Nurmelassa
Ei 29.7.2014 klo 19

O: kallis Suonenmaa	trad, san. & sov. Heikki Klemetti
Opet	
Kirkonkellot	soitt. Evertt Rähkönen
Mari Toivola, tikkukantele	
Elokuvan auringossa	Hannu Syrjälähti
Siciliana	Marcel Grandjany
Sirkka Savolainen, koncistokantele	
Osa luutusryhmästä 996	Johan Sebastian Bach
Irina Cederberg, koncistokantele	
Paradise	Coldplay, Brian Eno
Crushcrushcrush	Hayley Williams, Josh Farrò
Because of you	Kelly Clarkson, David Hodges, Ben Moody
Heaven	Emelí Sandé, Shahid Khan, Harry Craze,
	Hugo Chagwin, Mike Spencer
Anna Kattainen, koncistokantele	
Vie minut	säv. Esa Nieminen, san. Sinikka Svärd
Mari Toivola, laulu ja tikkukantele	
Rapid polka - Kosken polka	Anna Kattainen, Elli Marjannen
Opet	

Vieremän kanteleseirin opettajien konsertti

Kyönniemen pappilassa

ma 29.7.2013 klo.19

Oper: *Sommargångfår* säv: Karl Ersa,
sov: Hans-Erik Sundström

Bruðmarsch säv: Alfred Rönqvist

Anna Kattainen: *Kaksi valssia* trad: Suomi/Ruotsi
Norsk Schottis trad: Norja

Sija Kallio: *Sarjasta Summer Tales*
osa 3 *Terracotta Lady* säv: Jukka Linkola

Trina Cederberg: *No intention* säv: David Longstreth

Trina & Sija: *Cirrus* säv: Timo Alakotila

Hämmennyshanke: *Pohjan palammuta*
osa 1 *Kenevitsan kirkonkellot*
osa 2 *Karjalan kunnalla*
osa 3 *Kanteleeni*
Salla Pesonen, Ulla-Sisko Jauhainen & Mari Töivola

Opp. kous- 2.8. 2007

Muskaritaiset	Pikkuiset kultakalat Kuratakeissa	trad. Anne Laurila
Ilona Savolainen	Leikki rantakivillä	säv. Ilona Savolainen
Viisikielisyhmä 1	Kantele on oiva	trad.
Kaisa Melkko	Peikkolaulu	säv. Sari Lahtinen
Suurkanteleystye 1	Autonrämmörökki	säv. Esa Helasvuo
Eleonoora Eskelinen	Ruutikkoon	trad.
Veljen hengissä pitäjät	Velisurmaaja	trad.
Pikkoveljen kaverit	Pikkuveli	säv. Hannu Sepponen san. Sari Pelttonen
Swing Girls	I denna ljuva Umbrella	Hans Kerremark Jay-Z, Terius Nash & Christopher Stewart

MUISTAMISET

ARPAJAISET

solla porukalla	Ei saa häiritä leijonaa	säv. G.D. Weiss, H. Peretti & L. Creatore säv. T. Hiltunen suom. san. Suutti
-----------------	-------------------------	---

144003

02422

Amerikan polkka, trad.
Tuusulan polkka, trad.
AnnaKantona, säv. Heikki Valpola
SiljaKonstan parempi valssi,
säv. Konsta Jylhä
On suuri sun rantas autius, trad.
IrinaYyöttömän laulu,
säv. M. Toivola & K. Pudas, san. trad.
MariImbrogljo, säv. Pekka Kostianen
TiinaImprovisaatio keväästä
PetraThe Power of Good-bye,
säv. Madonna/Rick Nowles
AnnaRahapolska,
trad. soittanut Erkki Metsäpelto
Kaik yhes koos

Veremän kanteleleirin oppilaskonsertti
to 29.7.2010 klo 19

Muskarilaiset	Pienet sammakot	trad Suomi
Susanna Auvinen & Mira Jaatinen	Tuiskovin polska	trad Suomi
Juene Johnson	Syväjän Heikin Mattopolska	trad Suomi
Hyttyset	Kanteleorkesterin laulu	sav Veikko Kallikoski
Päivänsiheet	Käpylän poikaan valssi	trad Suomi
Sirkka Savolainen	Eleanor Plunkett	sav Turrough O'Carlan
Marakatti	Teleoni Afrikassa	trad Suomi
Pirkko Monkare	Sutputti	trad Suomi
Tipuset	Paras kukko	trad Suomi
Suurhyte	Hienet juhlat	sav Tella Turka

Oppilaskonsertti 28.7.2010

Piäsindyyrvi, trad, soittanut P. Siippo	Tina Hillunen
Carolus Brudpolska, trad Ruotsi	Anna Kartainen
Masurkkassutputti, trad, soittanut Anni Rannonen	Inna Cederberg
Jouni Kuronen, Solo	III
I Allegretto ma poco andantino	
II Adagio	
III Allegro	
Sijia Kalio	
S. L. Weiser, Duetto	Anna & Sijia
Reklantti, trad, laulanut Tina Tikka	Inna Cederberg
Tappelijapolska, trad	Tina Hillunen
Sommervals, trad Ruotsi	Anna Kartainen
Trad. Haudanmaan A-duunipolska, sov. T. Alakotila	Open/riige

Kanteleleirin oppilaskonsertti
to 31.7.2008 klo.19

trad. Jugoslavia	Isä kukaan ja pikkulinnu	157002
sav. Jolli Perko, san. Rina Saarni	11uu-ai-ai	
trad. Brasilia, sov. T. Alakotila	Kemelli home	
trad.	Pikkulad kirkkoi	
sav. Caeli Ralliozon	Musikki gitalet on	
sav. Benni Leiva, suom. san. M. Halli	Rantabendi	
trad. Inkeri	Kukkonen ee isänsä	
trad. Nummi, sov. R. T. Lundgren	Manutti	
trad. sov. Lora lillhanna	Manutti	
trad. Inkeri	Rolling in the Rags	
trad. Mari	The Fancus Berwen	
sav. Veikko Kallikoski	Manhattan tanssi	
trad.	Kanteleorkesterin laulu	
sav. Jussi Saarni, san. P. Yllis & T. Hillunen & s. Veik	Rimpert Ciel-kirkkoi	

000153

alvart otuam ve leamortitli namerom M bartt
 gydyqsO
 (g)knehd nluvutrom) alogtas: sntvlat' vlv
 nmuvlll antt
 oavln e otvobom V lbydl: vovamleant' blnoal
 Lom pz go tselav: surlbedlt m naal
 oilla Kallio
 abavem mevav blvnt' blvnt' blvnt' blvnt' blvnt'
 Maavrt' l' eimonen: kmv blvnt' blvnt' blvnt' blvnt'
 Aino Sillanpaa

Vieremän kanteleleirin oppilaskonsertti

To 4.8.2011 klo. 19
Koulukeskuksessa

Aeskenlaulot	Ultra marssikorta	amerikkal. kansansävelmä san. J. Pitkonen, S. Perkiö & I. Salovaara
5-kieliryhmä 1	Ennättä lähti navettaan	säv. Elina Kivela-Tadkinen
Sävel	Keltainen jääsarjakija	John Lennon & Paul McCartney
Äyylit	Lehmin tanssi	soitt. Vilhelmiina Halonen
Garnat	Farandole Tällailu	Keskiaikainen sävelmä Trad.
8-1	Iso-Oskan polkka	Trad.
Lauluryhmä	Merin metsähän kesällä	Trad., sov. Juulia Salonen
Lehtiorkesteri	ARPAJAISET	
Naurunurtura		säv. Soili Perkiö, san. H. Huovi & T. Hiltunen sov. Tiina Hiltunen

Vieremän kanteleleirin oppilaskonsertti
To 4.8.2011 klo. 19
Koulukeskuksessa

Aeskenlaulot	Ultra marssikorta	amerikkal. kansansävelmä san. J. Pitkonen, S. Perkiö & I. Salovaara
5-kieliryhmä 1	Ennättä lähti navettaan	säv. Elina Kivela-Tadkinen
Sävel	Keltainen jääsarjakija	John Lennon & Paul McCartney
Äyylit	Lehmin tanssi	soitt. Vilhelmiina Halonen
Garnat	Farandole Tällailu	Keskiaikainen sävelmä Trad.
8-1	Iso-Oskan polkka	Trad.
Lauluryhmä	Merin metsähän kesällä	Trad., sov. Juulia Salonen
Lehtiorkesteri	ARPAJAISET	
Naurunurtura		säv. Soili Perkiö, san. H. Huovi & T. Hiltunen sov. Tiina Hiltunen

Vieremän kantelelerin oppilaskonsertti

2.8.2012 klo 19

132106

Kärsimättömät	Vanha akka luuli (poliskalauu)	trad. Suomi
Muskariaiset	Vainaraisen soitto	trad. Suomi
Topi Huhtunen	Kaveriden kanssa	säv. & san. Sofli Perkkio
Miina Talja	Hevonen laukkaa	säv. & san. Laura Pennanen
Hilla Savolainen	Onnellinen osteri	säv. Leena Miikkulainen & Eeva Sarmanto-Neuvonen
Kieputtajat	Kukkaset kedolla kukkivat	säv. & san. Hilla Savolainen
5-kieliset	Karhun kantele	säv. Vilma Timonen
Päivänpaiste	Doorinen ylä-kielppu	san. Eppu Nuolio
Omenakylän asukkaat	Pöllö-rock	säv. Aija Kasinen
Isot	Aurinko	säv. Yrjö Mantila
Suuryhtye	Gånglåt från Appelpö	säv. & san. Harri Selälä
	Small coals and little money	sov. Tiina Hiltunen
	ARPAAJAISET	trad. Ruotsi
	Lähtölaulu	sov. Sven Bohm
		trad. Englanti
		säv. Sari Kaasinen
		san. trad. Suomi

2.8.2005. klo 19 kytimämi Ope kons

Eveliina Kaarto	Öst-äksänään	Eveliina Kaarto
Martti Pakela	Elegia	Tina Hiltunen
Eino Tuittari	Valset haloualla	Aino Karttunen
Trad.	Oskarin valset	Sylja Huortonen
Jean Sibelius	Trialpolska	Petra Lischko
Trad.	Kaust op. 75 no. 5	Priemana
Salla Pesonen	Tunnuissa kesällä	Petra Lischko
Trad. sävel Taiwan	Takana	Opet
sanat Kanteletar	Käki	
Trad.	Kuku kaitaluta	
	Hassun-Pekan masurkka	

01612

KANTELELERIN OPILASKONSERTTI 4.8.2005

Suurkanteleyhtye 1	Hustikkaan	M. Toivola
Saara Kottanen	Kuisarinnan valssi	Trad.
Suuryhtye Sailyjoutsen	Voi kuinha haushaa	Trad.
Ilonset kanteleet	Matti se maita marssi	Trad.
Suurkanteleyhtye 2	Pitku pupu	Trad.
Eleonora Estelinen	Konkris	Trad.
Borduuna	Kaksi on paatissa soutajaa	Trad. Sakari Kottanen
Supervintysryhmä	Kanoottilaulu	Trad. Sov. S. Piispanen
Ykköskantelettaret	Uiksi ne neijot	Trad. S. Haasinen
Trina Cederberg	Felimannilehtillä	Trad.
Minna Väisänen	Anna ruukun vierä	Trad.
Kymppikerho	Letška	Trad.
Swing Girls	Heramäen putki	Soitt. A. Pakela
Suuryhtye	Utko tuli	M. Toivola
	Bilbo's last song - jäähyväislaulu	J. & R. Tolken - D. Swae
	ARVONTA	C. Mäntylä - J. Kuoro
	Soitetaan me kanteleilla	Soitukseen pohjalta C. Kattainen
		Säv. L. Friiman
		Soit. C. Kottanen
		San. muut

11805 -76

Kanteleleirin opettajien konsertti

Tiistai 18.2.2006 kello 19.00 Kyrönpöytä

Pirjo Riihinen	Keskilta	sov. I. Savolainen & I. Väänänen
Mari	Tango	C. Solzedo
Tiina	Elokuvan kohdekses	I. -L. Leisenen
Teemu & Petra	Improvisuus	
Silja	Lullaby of Birdland	Shearing / Weiss
Anna	Spectrum 3, IV Keltainen	V. Vihreä VI Siminen S. Rak
	Polskasikermä	(Mösherran, Pihonin, Purppurin polska ja Vanha polska)
	Kehtolauluimprovisatio	
Petra	Suuret on surujen pelot	Mustalaulu Tred.
Kaekki	Hannun Hambo	J. Seppänen
	leven polkka	Tred.

02413

Kanteleleirin oppilaskonsertti

Vierasma seurakunnan juhlat 18.2.2006

Jukka Puhon vedot	S. Juhelky	*Sukselaiset
Ariehän	Kantolaulu	
Lappokerttu	Tred	Vikkeliryhmä 1
Ariehän lausuuksia	I. Savolainen	Jutta Saks
Ritortut	Tred	Sarlinen Karihuu
Lahna tanssi	S. Perko	Suurkantelekyty 1
Kesälaulu	J. Saks	
Li-o-li	Tred	Sungirls - Airtukotyt
Metrolin tanssiohjelma	S. Perko & J. Huot	
Muuttolinnut	Tred	Enoni Junttu
Lelä harkka	O. Luoma	Jutta Saks
Omenapuu se oksia kappi		
Geroldi marja	Kantolaulu	Marja
Mestripöytäsoitin valet	E. Lenti	Suurkantelekyty 2
Kalkkuna harkka	Tred Sov. S. Juhelky	Seere Kattinen
Välet	Kantolaulu	Aleksi Makkonen
Chimon Hall		
Lazy Sloth	A. Kattinen	Swing Girls
Polska	Tred Sov. S. Huotinen	Vikkeliryhmä 2
Nykyvalet	soit. A. Pokala	Outi, Irina, Anna & Mari
Sonkerit	R. Eskolin	10-kieliryhmä
	ARPAVAISET	
Sollasta vau	S. Jones	Katki

Vieremän kanteleleirin opettajien konsertti
30.7.02 klo. 19. Kyrönniemessä

0788237

Sartavalan katriilli	trad.	Opet
Trisaltikka	trad.	Mari Joivola
Intermezzo kanteleelle	säv. Väinö Hannikainen	Anna Kattainen
Nocturne	säv. M. Hlinka	Silja Huovinen
Lento	säv. J. Trbojevic	Tiina Savolainen
Vanille	säv. B. Andres	Pirjo-Riitta Niss

001212

Kyrönniemien konsertissa kuultiin opettajien

VIEREMÄN KANTELELEIRIN KONSERTTI
KOUULUKESKUKSESSA 1.8.2002 KLO. 19

5-kieliset:	Marjukka	trad.
Annina Hurskainen:	Masurkka	trad.
Kalkkonen:	Turkey in the Straw	trad. amerik.
Jari Nieminen:	ElNumero Uno	säv. Walden Saul
Tiina Käsnäinen:	Aamulaulu	säv. E. Grieg
10-kielisyhmä:	Haugi-Gaugi	trad. amerik.
Sirkka Savolainen:	Harpunsoittaja	säv. Sibelius
Suurenkanteleyhtye I:	Kalliolle kukkulle	trad.
	Etnosomi-Ecto	M. Pohela
5-kielisyhmä:	Pirun polska	trad.
Tiina Väisänen:	Memory	säv. Lloyd Webb
A.S.C.A.P.:	Jota	säv. Gracidos
	ARPAJAISET	
Suuryhtye:	Levoton tuhkimo	säv. Neumann

Handwritten notes on the right side of the second sheet:

- VIRKELI
- 0 EVOX 1950-70
- POP-JAZZ
- TRAD. / LASTENLAULU
- KLASS.
- KUE SAV.
- KANT. SAV.
- IMIKO
- VUDET LASTENLAULU
- mykky
- 02641

018 21

Trad.	Purppuriväsi	Opel
Trad.	Hilipati	Jouuri Sinitalo & Mari Toivola
Jean Sibelius: Godefrid/Schubert:	Air de Danse Le Desir	Anna Kattainen
Minna Raskinen:	Hiekka	Eveliina Komto
Trad.	Irish Air	Mari Toivola
John Coltrane:	Naima	Silja Huovinen
Michiko Nakazawa:	July	Tina Savolainen & Silja Huovinen
Trad.	Kirkonkellot	Opel

22.7.2003 Opel

- 12313
- 49 (-35) /
0. Sourhyte ; Meksikon pikajuna (q Mohr)
 1. Ma-San Tee-Tiimi ; Joutsen (c. saint-saens) /
 2. Tsiizik (trad.) /
 3. Team 10 ; Kantalellyt soittava tyttö (trad.) /
 4. Naora Nieminen ; Nuku (trad.) /
 5. Kanerva Kikeri ja Suurkantalellyt 3 ; Aisakello (trad.) /
 6. 5-kielisyhtye 2 ; Väissikeremä (1. E saastamainen / 2. amat solet / 3. trad.) /
 7. Nappaliijat ; Mollia-Marija (trad.) /
 8. Katarina Partanen ; Valkoinen laiva (J. Ollanranthu) /
 9. Keera Huhtonen ja Katarina Pesoselle /
 10. Ovi Nieminen ; Sininen Aamya (omistettu) (Ovi Nieminen) /
 11. Swing girls ; In the Mood (Joe Garland) /
- OHJELMA
- 31.7.2003 k. 19.00
- Nuorman kantelun
Oylykseen

Ohjelma:

1. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
2. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
3. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
4. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
5. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
6. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
7. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
8. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
9. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
10. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
11. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
12. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
13. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
14. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
15. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
16. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
17. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*

21022

Vieremän Kanteleleirin

Konsertti 6.8.1998

1. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
2. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
3. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
4. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
5. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
6. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
7. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
8. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
9. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
10. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
11. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
12. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*
13. *Maailmanlaulu* / *Maailmanlaulu*

31543

Kortin tuotto käytetään Suomen Puolisen Ristin hyväksi. Keskustan puukirkon avustuksella on valmistettu tämä kortti. Design: Jaana Aalto

9.9.98

Vieremän kanteleleirin
oppilaiden konsertti
to 3.8.2000
klo 19.00

- Ohjelma
1. Jankkari
Antti Rantonen: Talkoojenkka
 2. Riikka Asikainen
Petriini Andante
 3. Kanervo Kikari
trad. Soimelauluja
 4. Tanssivat lehmät
Perkiö: Lehmä tanssi
 5. Emmi Nilinen
J. Ollaranta: Hieno kantelevalssi mollissa
 6. Rskättäjät
trad. Lehmän tanssi
 7. Rimputtelijat & Rallattelijat
Matti Koskinen: Matolasta majasta maailmalta
 8. Tiina Kääriäinen
saksal. trad. Hyvästi jää
 9. Aikuiset
Nyberg: Iltalaulu
trad. Vieremällä soi kanteleet
 10. Repolaiset
Teppo Repo: Peipposen polkka
Kevät polkka
 11. Niina Suorsa
Raskinen: Hipsutusta
 12. Myrskis
Mårtenson: Myrskyluodon Maija
Stangrit: Hymni
 13. Pikku pirut
Paholaisen marssi
 14. Opet
Debussy: En Bateau
 15. Suuryhtye
trad. Slaavilainen tanssi
Vieremä mielessän

Ohjelma:

- Maanitus: trad.
Mari Toivola
- Virsi 155: Jumala loi
- S. Rak: Spectrum
osat -viihreä,
-sininen,
-sinipapunen
-ultrasinipapunen
Tiina Savolainen
- Ft. Petriini Andante
Riikka Asikainen
- Virsi 552: Herraa hyvää kiittäkää
- M. Kooftio: Mitä soivat kirkokellot?
Saija Haavio
- J. Pachelbell: Kaanon
Evelina Kooftio
- Virsi 462: Soi kunniaksi Luoijan
- Kooveitsan kirkokellot: trad.

Liite 3

vuosi	viihde	kamu	klass	nyky	muu kle
1988	0,00	0,57	0,21	0,00	0,21
1989	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1990	0,11	0,44	0,22	0,00	0,22
1991	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1992	0,00	0,00	0,67	0,11	0,22
1993	0,14	0,36	0,29	0,00	0,21
1994	0,27	0,27	0,33	0,00	0,13
1995	0,40	0,53	0,00	0,00	0,07
1996	0,11	0,41	0,07	0,10	0,31
1997	0,17	0,42	0,00	0,00	0,42
1998	0,25	0,31	0,25	0,00	0,19
1999	0,17	0,56	0,11	0,11	0,06
2000	0,11	0,43	0,16	0,06	0,25
2001	0,14	0,32	0,21	0,11	0,21
2002	0,08	0,31	0,32	0,08	0,21
2003	0,21	0,32	0,16	0,06	0,26
2004	0,23	0,41	0,14	0,05	0,18
2005	0,11	0,54	0,05	0,05	0,26
2006	0,27	0,41	0,05	0,05	0,23
2007	0,31	0,37	0,00	0,10	0,23
2008	0,20	0,38	0,05	0,10	0,27
2009	0,08	0,29	0,17	0,17	0,29
2010	0,04	0,38	0,09	0,18	0,31
2011	0,11	0,42	0,11	0,05	0,31
2012	0,30	0,13	0,09	0,05	0,43
2013	0,25	0,28	0,04	0,15	0,29
2014	0,45	0,00	0,18	0,00	0,36
2015	0,25	0,25	0,19	0,13	0,18
2016	0,47	0,27	0,00	0,07	0,20
2017	0,23	0,23	0,23	0,08	0,23
2018	0,23	0,23	0,15	0,08	0,31
2019	0,23	0,29	0,19	0,03	0,26
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,65	0,00	0,20	0,10	0,05
2022	0,58	0,17	0,08	0,00	0,17
2023	0,55	0,18	0,00	0,00	0,27